

Молода Україна

журнал українського демократичного молоді

РІК ВИДАННЯ XXXVI

ВЕРЕСЕНЬ — 1986 — SEPTEMBER

Ч. 358

Учасники і команда 24-го Виховно-Відпочинкового табору Юного ОДУМ-у ім. Василя Тацюка.
Між ними також о. М. Бова і кілька членів дирекції оселі „Україна“.

Оселя „Україна“ 13 червня, 1986 р.
Фото Ів. Короля

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

в Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario
Gregory Hawryluk
18 Meadowbrook Ave.
St. Catherines, Ont., L2M 7H1

Ihor G. Lysyk
885 Beaufort Ct.
Oshawa, Ont. L1G 7J7

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C. V2A 6X3

Vira Kanareiska
6639-43 Rd., Rosemount
Montreal, P.Q. H1T 2R7

в США:

Головний представник
George Smyk
9559 Patton
Detroit, Mich., 48228

Iw. Ivahnenko
72 Feather Bed In.
Hopewell, N.J. 08525

Leonid Jemetz
2941 Amboy Road
Watkins, N.Y. 13164

W. Ponomarenko
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

у Зах Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2 Hamburg — Wandsbek
Lesserstr. — 225
West Germany

в Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

в Австралії:

T. Myronenko
P. O. Box 302
Parramatta, N. S. W.
Australia 2150

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді
Голова ЦК: О. ПОШИВАНИК

Редакція Колегія:

Л. Лішина — редактор.
С. Голубенко, Ю. Криволап.
В. Родак — редактор сторінки
ЮНОДУМ-у, А. Лисий,
О. Пошиваник, Ю. Смик,
О. Харченко, Л. Павлюк.
Адміністратор Зіна Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association — ODUM

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: A. Poszewanyk

5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630, USA

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

у США, у Канаді і в Україні 15.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.50 дол.

в Австралії 10.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 1.20 дол.

в Англії і Німеччині 11.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.25 дол.

в усіх інших країнах Європи 10.00 (америк.)
Ціна одного примірника: 1.00 дол.

в усіх країнах Південної Америки 9.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 75 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 50 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову, рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — І Омельяненко, А. Легіт, Т. Матвіенко. С. Кузьменко — Ясна зоря на небі української поезії. М. Вірний — Чорнобильська практика. А. Лисий — 100 років „Свободи“. Діти після Чорнобильської катастрофи. О. Харченко — Святкування 1000-ліття християнства. Звернення СКВУ. В. Родак — Вечір естрадної музики. В. Шимко — Юнь преславного отамана О.Ш. — Табори. Ю. Новицький — „Веснянка“ має надію. М. Гава — „Козуб“. Листи до редакції.

Світлана КУЗЬМЕНКО

ЯСНА ЗОРЯ НА НЕБІ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

Доповідь прочитана на літературному вечорі, присвяченому Ліні Костенко, влаштованому 2-го березня ц.р. в Торонто журналом „Молода Україна“

Говорити про поетичну творчість Ліни Костенко — дуже легко і водночас — дуже тяжко. Легко — бо так багато є чого сказати. Тяжко — що вибрати з того всього, щоб, по можливості, дати якнайповнішу уяву про творчість цієї передової сучасної української поетеси і вкласистися в рамку часу, яка б відповідала такому, як цей, вечору. Бож на кожний з численних аспектів поетичної творчості Ліни Костенко можна б було прочитати не тільки окрему доповідь, а й написати окрему, та ще й обширну, працю. Літературна творчість Ліни Костенко ще, мабуть, не досліджена літературознавцями-науковцями, бо наукових праць про неї мені в університетських бібліотеках знайти не пощастило.

Коли я цитуватиму рядки з поезій Ліни Костенко для ілюстрації якогось твердження в доповіді. я не зазначатиму заголовків усіх поезій, а також і усіх збірок — звідки я взяла цитати, з огляду на час, у який мушу вкласистися зі своєю доповіддю, а також, мабуть, без такої бібліографії в тексті, його легше буде слухати.

Ліна Костенко належить до групи поетів, що дістала на еміграції назву „шестидесятники“, бо з'явилася ця група в шестидесятих роках. Це було під час, так званої „відлиги“ в Радянському Союзі, після смерті Сталіна і приходу до влади Хрущова. Той період часу викликав відродження української літератури в Україні, яке злагатило її низкою творів талантовитих мистців слова молодшого покоління письменників — творів з новими темами, новими насвітленнями старих тем і нових висловом, зокрема в ділянці української поезії. Але період тієї „відлиги“ був короткосним — тільки від 1955 до 1962 року, бо вже в червні 1962 року на засіданні Спілки Письменників України поетів-„шестидесятників“ було критиковано, а 8-го березня 1963 року Микита Хрущов на зустрічі керівників партії і уряду з діячами літератури і мистецтва України наголосив, що Центральний Комітет Партиї добивається від усіх неухильного проведення партійної лінії художньої творчості.

Творчість поетів-„шестидесятників“ відзначалася, насамперед, щирістю і правдивістю, а тому, що з цими своїми прикметами вона не вкладалася в партійну лінію, визначену владою для художньої творчости в Радянському Союзі, зокрема для української художньої творчости, її зразу ж було скритиковано, в тому числі і поетичну творчість Ліни Костенко, яка з'явилася першою у цьому відродженні.

Народилася Ліна Костенко 19 березня 1930 року в містечку Ржищеві, на Київщині.

Уже перша збірка Ліни Костенко „Проміння землі“, яка з'явилася 1957 року, звернула на себе увагу, як літературознавців, так і любителів поезії. Офіційна радянська літературна критика, репрезентована пером Віктора Іванисенка, сприйняла цю збірку Ліни Костенко в газеті *Літературна Україна*, за 27 травня 1957 року, критично. Ліні Костенко було закинуто шукання своєрідності за рахунок ускладнення образів.

Читачі ж відгукнулися на поетичну творчість поетеси зовсім інакше. Починаючи від її першої збірки „Проміння землі“, а їх до цього часу вийшло 7 (наступниками, після збірки „Проміння землі“, були: „Вітрила“, 1958; „Мандрівки серця“, 1961; „Над берегами вічної ріки“, 1977; „Маруся Чурай“, 1979; „Неповторність“, 1980; на еміграції, у видавництві „Смолоскіп“ у 1969 році вийшла збірка Ліни Костенко під назвою „Поезії“). Ця збірка складається з поезій, вибраних зі збірок Ліни Костенко, виданих в Україні) — всі збірки Ліни Костенко, видані в Україні, в Україні близка вично розкуповувалися і за кілька днів їх уже не можна було знайти в продажу в той час, коли багато інших книжок, розхвалених офіційною радянською критикою, роками припадали пилом на полицях книгарень. Чому ж так сталося? Відповідь не це питання ясна: бо поетична творчість Ліни Костенко має у собі властивості, які роблять її такою, що вона промовляє до людей, їх зворуши і спонукує до широшої і глибшої думки.

Ліна Костенко — визначний мистець слова. Її поетична творчість пойнята великим поетичним талантом і відзначається високою поетичною культурою. Це творчість, у якій ми знаходимо щирість, правдивість, глибину думки, висловлені своєрідним, але природним, висловом поетеси. Поетична творчість Ліни Костенко пройнята інтелектуалізмом, у ній багато підтексту загальнолюдського і національного звучання. Ліна Костенко, у певному сенсі, модерна поетеса, але її модернізм не приходить від впливів чужоземної культури й літератури, а зростає з українського культурного і мовного ґрунту. Поетичні образи Ліни Костенко свіжі, яскраві і часто викликають відповідні асоціації. Творчість Ліни Костенко багата на теми. Складається враження, що поетеса, проходячи життям, нічого на своєму шляху не залишає поза своєю увагою і все значиміше для неї, що стосується у житті мимулаго, сучасного і майбутнього, пройшовши крізь її поетичне сприймання, втілюється в її поезію. Ліна Костенко пише про природу, про любов, про

людей, які її зворушують, на історичну тематику, вірші з філософськими мотивами, у яких вона порушує різні проблеми, зокрема проблеми моралі. Щоб краще сприймати поезію Ліни Костенко, добре бути ознайомленим зі своєю і чужою мітологією, історією, а також розуміти нюанси української мови. Але, коли щось у її віршах і незрозуміле від незнання чогось зі згаданого, все одно вони вас захоплять якимись своїми якостями і часто спонукають заглянути за бажаною інформацією в той чи інший довідник. Отже, крім естетичної насолоди, яку читач дістане від поезії Ліни Костенко, поезія Ліни Костенко ще може мати для нього і пізнавальне значення.

У своїх поезіях Ліна Костенко, перш за все, оспівує одухотворену людину. Вона підносить духовну красу людини і віддає їй перевагу перед фізичною красою, а духовну силу — перед фізичною силою. Приклади цього ми бачимо, можливо, найяскравіше у її поемах — „Казка про мару“ (приклад до першого твердження) та „Мандрівки серця“ (приклад — до другого), але їх знаходимо і в багатьох інших поезіях поетеси, як от: Жанна д'Арк у поезії „Руан“; одержимий мистецтвом актор — у „Фініта ля трагедія“; циганська поетеса Папуша — у „Циганська муз“; мистець-скрипаль Марко — у „Маркова скрипка“ і інш. У вірші „Вона була красуня з Катеринівки“ Ліна Костенко пише про звичайну селянку, з душею, що мріє про небуденнє в житті, про красу — цілій свій вік: про небо і зорі в своїй хаті. Ось кілька рядків з цього вірша:

Вона не чула зроду про Растреллі.
Вона ходила в степ на буряки.
А от якби не сволок, а на стелі —
Щоб тільки небо, небо і зірки.
Вона тим небом у тій хаті марила.
Вона була така ще молода.
Та якось так — то не знайшлося маляра.
Все якось так — то горе, то біда.
І вицвітали писані тарелі.
І плакав батько, і пливли роки,
Коли над нею не було вже стелі,
А тільки небо, небо і зірки.

Інтерпретація цього вірша може бути різна, на вітві може бути для нього кілька інтерпретацій, але хіба це важливо, коли вірш так багато говорить.

З віршів Ліни Костенко видно, що вона не любить обивателів, людей, які цікавляться тільки собою та матеріальними речами. Не втішається симпатією поетеси і юрба. Про неї вона згадує не раз у своїх віршах, як от у наступних рядках у вірші „Вже почалось, мабуть, майбутнє“, які разом з тим говорять і про думку поетеси, що стосується ідентичності людини:

І не знецінюйте коштовне.
Не загубіться у юрбі.
Не проміняйте неповторне
На сто ерзаців у собі.

Але, можливо, найяскравіше погляд поетеси на

юрбу видно з її вірша „Брайгель, шлях на Голгофу“.

Спішили верхи. Їхали возами.
Похід розтягся на дванадцять верст.
І Божа мати плакала слізами —
Ta помогіть нести ж йому той Хрест!
Чи ви не люди! що за чудасія...

І далі поетеса каже:

I Він упав. I руки аж посиніли.
Тоді знайшовся добрий чоловік:
Наморений, ідуний з поля Симон,
Що йшов додому в протилежний бік.
(підкреслення С.К.)

Самозрозуміло, — Ліна Костенко не ототожнює юрбу з народом. Про це вона каже в наступних рядках у своєму віршованому романі „Маруся Чурай“, які вона вкладає в уста дяка-філософа: „любив людей і обминав юрбу“.

Не любить Ліна Костенко і людей духовно кволих, різних халтурників, особливо тих, які хочуть потрапити в мистецтво. У вірші „Кобзарю“ вона говорить про них у нашій сучасності:

Розхитаний, спустошений і кволий,
Біда, коли в мистецтво забреде.
Шукає форм, не бачених ніколи.
Шукає форм, нечуваних ніде.
I тут же просто шукачі прокорму,
I шахраї, і скептиків юрма —
Шукають найсучаснішої форми
Для того змісту
Що в душі нема.

А ось кілька рядків про це саме з іншого вірша поетеси „Умирають майстри, залишаючи спогад, як рану“:

Дуже дивний пейзаж: косяками ідуть таланти.
Сьоме небо своє пригинає собі суєта.
При майстрах якось легше. Вони — як Атланти.
Держать небо на плечах. Тому й є висота.

У Ліни Костенко є ціла низка віршів чи рядків у них, що стосуються нашого минулого. Всі вони написані інакше, ніж про це писали поети перед нею — і за тим, що вона вибирає з того, щоб найбільше наголосити, і за формуєю вислову. Це так яскраво видно з роману у віршах поетеси „Маруся Чурай“, про який я згадаю трохи далі, а тепер наведу кілька рядків, що стосуються нашого минулого, з вірша, з пречудовими образами, „Сувид“:

Ми проїжджаєм це село,
Ім'я у нього праслов'янське Сувид.

Я забиваю сумніви і сум.
Я воду п'ю у Сувиді з криниці.
В крайні сосен, сувидських красунь,
Зі мною грають в піжмурки сунниці.

Тут Сувид скрізь. Вінходить по росі.
Уchora він прикинувся сосною.
To коней напуває у Десні,

Світлана Кузьменко читає доповідь про Ліну Костенко.

Сидять зліва — Олександр Харченко, Надя Ковальчук, Зіна Зубович-Прусаченко і Ніна Теліжин.

Торонто, 2 грудня, 1986 р.
Фото Вас. Тимошенка

A то, як грім, гуркоче за Десною
.....

*Не може бути, щоб його — ніде.
Без нього людям суетно і сумно...*

З мотивом минулого-сучасного і вірш Ліни Костенко „Чоловіче мій, запрягай коня“, рядки у якому викликають різні асоціації, ось кілька рядків з цього вірша:

.....
*Чуєш, роде мій, мій ріднесенький,
Хоч би вийшов хто, хоч однесенький!
Що ж це двері всі позамикані?
Чи ж приїхали ми некликані?
Ой ти ж роде мій, роде, родоньку!
Чом бур'ян пішов по городоньку!
Роботячий мій з діда-прадіда!
Двір занедбаний, Боже праведний!*
.....

*Ту морковиночку, тую квіточку
Не прополеш із того світочку.*

У вірші „У селі одному на Поділлі“ читаемо про діда, що уперто шукав у степу скарбів, які, люди казали, нібито колись давно закопав там гетьман чи отаман. Вже й люди сміялися з діда, а він все одно іх шукав і шукав. Закінчується цей вірш наступними рядками:

*I сміються люди вже у вічі:
Треба ж так от збутися ума,
Щоб оце в двадцятому сторіччі,
Ta шукати те, чого нема!
Смійтесь, люди, а діди зникають.
Сивий сон у вічність однесе.
Є скарби, допоки їх шукають.
Перестануть — от тоді і все.*

Вірш „Скіфська баба“ поетеси — це вірш про невмирущість правдивого, яким би старим воно не

було, бо воно, є правою, а правда не вмирає. Подібні приклади можна б було наводити й наводити.

У Ліни Костенко є ціла низка інших віршів з мотивами безсмертя. Ось про це наступні рядки її вірша „Заходить сонце за лаштунки лісу“:

.....
*i є природа, i немає смерти.
Є тільки різні стадії буття...*

Чи ось рядки з роздумів Марусі Чурай з одноіменного віршованого роману поетеси:

*Душа у безвісті полине.
Очима зорі проведуть.*

— чи —

*Одмучилася. Одгостювала
на цій неправедній землі.*

З мотивом безсмертя і вірш поетеси „Маркова скрипка“. Ось кілька рядків звідти:

.....
*Ti, Марку, грай. Ti знай собі одне,
що що кому коли не заманеться, —
біда мине, і щастя теж мине, —
те, що ти граєш, тільки зостанеться.
Тож, Марку, грай, собі не потурай.
А, часом що, то хто ж тебе розрає?
Отак-то, Марку. Ну, чого ж ти грай.
Згоріла скрипка, а Марко все грає.*

Або ось ще рядки з мотивом безсмертя з вірша „Сосновий ліс перебирає струни“, у якому поетеса порівнює ліс із сивим лірником:

*Його (ліс — С.К.) послухать сходяться
віки.
Усе іде, але не все минає
Над берегами вічної ріки.
(Дніпра — С.К.)*

У романі „Маруся Чурай“ Ліна Костенко називає Дніпро братом вічності:

*Лише Дніпро, брат вічності й краси,
тече в лугах тих самих і так само.*

Є у Ліни Костенко рядки, які можна віднести до її рядків про Бога, як от, для прикладу, два останні рядки з вірша поетеси „Все, що буде, було і що є на землі“, яким відкривається її збірка „Неповторність“:

*Я, людина двадцятого віку — і от,
зачудована бачу лише первозданність.*

Чи її окремий вірш-роздум, без заголовку, у цій самій збірці:

*Той, що створив нас, був дуже розумний:
ввіткнув нам тільки ближнє світло свідомості.
Мчимося по космічній трасі,
так і не знаючи, —*

а що ж там в кінці Чумацького Шляху?...

У Ліни Костенко є багато віршів про любов. У збірках „Над берегами вічної ріки“ і „неповторність“ відведено цій темі окремі розділи. В перший — під заголовком „Моя любове, я перед тобою“, а в другий — „Тихе сяйво над моєю долею“. Вірши про любов Ліни Костенко цікаві підходом до теми, заключенням, зворушливі. Зацитую чотири рядки, які, можливо, звучать, як кредо поетеси у цій справі:

*Моя любове! Я перед тобою.
Бери мене в своїй блаженні сни.
Ta не зроби слухняною рабою,
Не ошукай і крил не обітни!*

Ліна Костенко багатогранна поетеса, а зокрема тонкий лірик. Це ми вже могли вичути з тут цитованих її поезій. Крім багатьох інших глибоко ліричних рядків у поезії поетеси мені припали до серця і до думки ось ці рядки:

*Плакали сині очі.
Плакали сірі очі.
Плакали карі очі.
І всі — мої.*

Яскраві свіжі образи в своїй поезії Ліна Костенко створює через свої метафори, порівняння, символи, повторення рядків, кількох чи окремих слів для підсилення сказаного; а також через афоризми, створені нею самою. Вірш Ліни Костенко, крім того, що дуже музикальні, часто пов’язані з музикою у змісті; чи то своєю темою, чи якоюсь деталлю у них, що має відношення до музики. Як от у наступних віршах — у яких навіть самі їхні назви говорять про це: „Маркова скрипка“, „Співає ліс“, „Іма Сумак“, „Калинова сопілка“, „Скрипка Страдіварі“ й інші, чи рядки з віршів поетеси, як от:

*Ti журавлі i їх прощальні сурми;
Сосновий ліс перебирає струни;
Tих відлітань сюїта голуба;
Руки на клавіші слова кладу.
Й інші.*
У поезії Ліни Костенко:
час — великий диригент;
електричка скрикнула контратальто;
вітри гудуть віолончелло;

*танець — смертельний падеррас
(на замінованому полі — С.К.)*

Ось кілька іще, з багатьох, свіжих яскравих образів у поезії Ліни Костенко: хоч вони і про те саме, що вже поети говорили до неї, але у Ліни Костенко — сказано по-іншому:

*Tінь стрімко падає указ,
Це білий голуб так злітає вгору.
Над старенським комином лелека
Після дощу просушує крило.
Сидить просмолена ворона
в бареті сонця набакир.
Скриплять садів напнуті сухожилля
Десь грає ніч на скрипці самоти.
Десь виє вовк по нотах божевілля.
Усміхається правда очима легенд
I свобода очима неволі.
Горизонт піdnімає багряним плечем
день — як нотну сторінку вічності.
Чи ось образ пожежі в селі:
Переморгнуться відблисками вікна
I двір об двір черкнеться, мов сірник.*

або:

Такого зойку у мовчанні.

чи:

*пелехатий сонях
насе траву в блакитному дощі.*

А ось кілька образів Ліни Костенко про війну — тему, що знайшла широкий відгук у літературній творчості поетів і письменників в Україні:

*Коли на світі підіймались бури.
Вони ставали сивими, як дим,
коли пожежі землю шматували
i чорні кулі хлопцям молодим
холодну смерть поспішно роздавали
Чи ось такі рядки:
Великий день... Великдень перемоги.
Все, наче вчора. А літа минають.
На проводи, в степу біля дороги
Своїх солдатів вдови поминають.*

чи:

Десь труп коня вмерзає в сизу осінь.

А ось образ вітру у Ліни Костенко:
*Якщо не можна вітер замалювати,
Прозорий вітер на ясному млі,
Змалюй дуби, могутні i крислаті,
Які від вітру гнутться до землі.*

У поезії Ліни Костенко ціла низка власних афоризмів, як ось :

*Найвищі у світі котурни
Не замінятъ власного зросту.
Метушня slabkим притаманна,
Безголосим властивий галас.
Ще не було епохи для поетів,
Але були поети для епох.
Буває тяжко впорожні.
Буває легко з тягарями.
Й інші.*

Під час передання чека на 1,455 дол. на журнал „Молода Україна“ — колядка філії ОДУМ-у в Ошаві, Онт.

Зліва: Леонід Ліщина, Антон Лисик (Ошава) Василь Тимошенко, Олександр Харченко і Надя Ковальчук.

Торонто, 2 березня, 1986 р.

Дуже прикметна для поезії Ліни Костенко глибока українськість. Відчувається відтінок української психіки сприймання і розуміння життєвих явищ. Багато поезій поетеси, зокрема її казки і поеми, проіскрені українською народною творчістю. Ліна Костенко вводить у свою поезію українські народні пісні чи то назвою чи то кількома рядками з них. У романі „Маруся Чурай“ ми читаємо рядки з пісні „Як не хочеш, моє серце, дружиною бути“, „У Полтаві на риночку“ чи згадки пісень за їх назвами, як „Зелененський барвіночку“, „Не плач, не журися“, „Рости, рости, дівчинонько“, „Ой не ходи, Грицю“ та інші.

У віршах Ліни Костенко знаходимо образи, деталі чи згадки, що стосуються українських народних звичаїв, як от: Маруся Чурай згадує у в'язниці ночі на Івана Купала; як вона йшла з церкви на Маковея і йшли дівчата, освятивши квіти, водохреста; чи як колядники співають під дверима „Ой чи ж дома дома пан-господар вдома“ й інші. Подібні приклади можна б було навести і з інших віршів поетеси. У поезії Ліни Костенко багато висловів, притаманних тільки українцям. Їх навіть не можна точно перекласти іншою мовою. А у мистецькому слові, як ми знаємо, нюанси слова дуже важливі, вони надають точності, відтінку (часто ледь помітному, але так важливому у мистецтві) тому, що поет мав на увазі сказати. Власне такі нюанси вирішують чи даний твір є мистецьким чи ні. Ось приклади українських висловів у поезії Ліни Костенко, які, на мою думку, точно не можна перекласти на іншу мову, бо якщо їх перекласти тільки задля поверхового змісту, у них згубиться щось дуже важливе — те, що криється під поверхнею, незрівнянно важливіше за той зміст, який ми бачимо назверх.

Воно, звичайно, що там говорить.
Отож — бо є є, нема чого балакати.
То треба знати, чого іще не знаєм,
То знаєм те, чого не треба знати.
Корівонько, що їла, що пила.

Стояли дні у черзі ні за чим.
Перелузали зиму, як насіння.
А навколо свахи ходять роєм,
а зверху Галя котить гарбузи.

Де шпак літає, сойка літує.
Вийду в поле я, сяду на камені.
Та й заплачу — така біда мені.
Та й заплачу — така біда мені,
шо одна я сиджу на камені.

Й багато інших.

На особливу увагу заслуговує роман у віршах Ліни Костенко „Маруся Чурай“, темою для якого поетеса взяла легенду про українську піснярку Марусю Чурай, що нібито жила в першій половині 17-століття і якій приписують авторство цілої низки українських популярних пісень. Роман „Маруся Чурай“ — це високоталановита мистецька поетична розповідь про Україну в часи Хмельниччини. У романі багато сказано про тогочасне життя мовою і роздумами героїв і учасників твору. Так яскраво змальовано типаж! Під час читання і довго після прочитання роману ми бачимо, як кажуть, як живих, — і Марусю Чурай, і Бобречиху, і Галю Вишняківну, і Івана Іскру й інших включно з дієвими особами на суді, а особливо нам запам'ятається дяк-філософ, зовнішній вигляд якого Ліна Костенко порівнює з будяком. Ось його кілька роздумів, звернених до Марусі Чурай подорожі на прощо до Києва:

А як подумати, дівчино моя ти,
то хто ж із нас на світі не розп'яний?

Воно як маєш серце не з льодини —
розп'ята доля кожної людини.

Та є печальна втіха далебі:
комусь на світі гірше, як тобі.

Або ось наступні думки цього дяка:

От був народ! Що римляни, що греки,
на всі віки нащадкам запасли.

А ми... А ми! Хоч би які лелеки

Гомера нам в колиску принесли.

Коли я перечисляла деякі мистецькі засоби, які вживає Ліна Костенко в своїй поезії, в числі їх я згадувала символи. У двох останніх рядках, які я прочитала, якраз були два символи, які, на мою думку, так багато чого говорять: лелеки і Гомер. У дальших роздумах цього оригінального дяка ми читаємо:

Усі віки ми чуєм брязкіт зброй.
Були боги в нас і були герой.
Який нас ворог тільки не терзав!
Але говорять: „Як руїни Трої“.
Про Київ так ніхто це не сказав.

Історій ж бо пишуть на столі.
Ми пишем кров'ю на своїй землі.
Ми пишем плугом, шаблею, мечем,
Піснями і невольницьким плачем!
Могилами у полі без імен,
Дорогою до Києва з Лубен.

У романі „Маруся Чурай“ Ліна Костенко порушує цілу низку проблем, зокрема тих, що стосуються, як я вже згадувала, моралі, особливо цікаво, по-своєрідному, поетеса наслідуює останні. Ось її слова про зраду, вкладені в уста козака — післянця від гетьмана:

Ця дівчина... Обличчя, як з ікон.
А ви її збираєтесь карати?!

А що як інший вибрани закон, —
Не збоку вбивства, а із боку зради?

Ну, е про злобу там якісь статті?
Не всяка кара має бути незбожна,

Що ж це виходить. Зрадити в житті
Державу — злочин, а людину можна?

Суддя сказав: — знаскока тут не мона.
Тут, запорожче, треба Соломона.

Козак сказав: — замудрувались ви:
Тут треба тільки серця й голови.

У романі „Маруся Чурай“ Ліна Костенко затуркує проблему жіночої нерівноправності в ті часи (цю проблему поетеса порушує і в цілій низці інших своїх поезій). Цікаво те, що тут (в романі „Маруся Чурай“) на інспіратора жіночої нерівноправності Ліна Костенко вибрала жінку (Грицеву матір Бобренчиху) — примітивного і негативного героя в романі. Це дуже цікаве і влучне спостереження, яке можна прикладти і до сьогодення.

Ось думки Бобренчихи на справу жіночої рівноправності:

... — що вона (Маруся Чурай — С.К.) співає?
Сама собі видумує слова.
Таких дівок на світі не буває,
Хіба ж для цього дівці голова?
Які там „Засвіт встали козаченьки“?
А цілій полк співає. Дивина.
Це щось для дівки, сину, височенько.
Не вірю, щоб складала це вона.
Бо людські, сину, невістки і дочки
Співали зроду, сину, і тепер:

„Посіяла огірочки“

Та „Натіпала конопель“.

„Йшли корови із діброви“.

„Нащо мені чорні брови“ —

А про любов, походи і лабети —

На це дівкам не вищеплено кебети.

Однаке Іван Іскра має іншу думку про творчість Марусі Чурай, яка, поза всяким сумнівом, була думкою всіх тих, до кого промовляли пісні поетеси-піснярки. Він говорить:

Я, може, божевільним тут здаюся.

Ми з вами люди різного коша.

Ця дівчина не просто так Маруся.

Це голос наш. Це — пісня. Це — душа.

Що нам було потрібно на війні?

Шаблі, знамена і її пісні.

Звитяги наші, муки і руїни

Безсмертні будуть її словах.

Вона ж була як голос України,
що клекотів у наших корогвах.

А ось опис невмирущого Києва у цьому романі:

А вдалини вже Лавра нездвиженна
вечірнє сонце брала на хрести...

I ось він — Київ!

Возсіяв хрестами.

Пригаслий зір красою полонив.

Тут сам Господь безсмертними перстами
Оці священні гори осінів.

Та коли прочані входять до Києва, — ось що стає перед їхніми очима:

Дзвінниця мертві. Обгоріли крони.

I все німе — і гори і Поділ.

В Литву до себе вивіз наші дзвони
литовський гетьман Януш Радзивіл.

Покинуті, попалені, похмурені
Стоять двори, базари, винокурні.

Стоять сади, примеркі від пожежі.
Людей немає. Коні не іржуть.

Лиши по валах необгорілі вежі
Стирчать у небо. Попіл стережуть.

Оце мій Київ, це моя вітчизна.
Залиті кров'ю київські вали.

Ой, люди, люди, Божа подобизна,
До чого ж ви цю землю довели?!

I каже дяк: — як у часи Батиєви.

Пішли у землю люди в Києві.

Але, розгладаючись навколо, — бачать, що вже:

по ярах і схилах, як тубільці,

землянки покопали погорільці.

Ідеши, аж дивно: у вечірній млі,
To там, то там димок із-під землі.

Вже й обжились. Он хтось обгородився.

A хто і сіно склав уже в стіжки.

A хтось уже в землянці й народився,
Bo онде жінка сушиль пелюшки.

Останніми вищенаведеними рядками поетеса підкреслює силу життєздатності Києва.

Багато іншого цікавого сказано в романі „Маруся Чурай“, цікаво висловлено, часто натрапляємо на дотеп. Можна б було ще довго цитувати рядки з цього роману і все знаходити в них щось важливе, глибокодумне, цікаве. Зрештою, як і в багатьох інших віршах поетеси.

Хто ж були вчителями моралі (бо талант дається від Бога) у Ліни Костенко — тієї пречудової поетеси-зорі на небі української поезії? А це Ліна Костенко каже сама у вірші „Кобзарю“, одному зі своїх віршів, присвячених нашому безсмертному Кобзареві, наступними словами:

*Кобзарю, знов до тебе я приходжу,
Бо ти для мене совість і закон.*

І стає ясно, як у найясніший день, що доки буде у нас Шевченко, доки приходитимуть до нього по науку поети, та й не тільки поети, так як приходить до нього Ліна Костенко, у нас завжди буде висока поезія, що робить людей кращими — розумнішими, шляхетнішими, правдивішими; поезія, що є бальзамом на зранені людські душі; українська національна поезія, з якою Україна ніколи не зможе не бути.

Микола ВІРНИЙ

ЧОРНОБИЛЬСЬКА ПРАКТИКА

Ось вже кілька разів, як тільки починаємо говорити про трагедію в Чорнобилі, у моєї тещі зразу з'являються слізози на очах і вона починає їх витирати, а часто і не вгамовуючись плаче.

Теща моя — дуже чутлива, з великим вирозумінням і зрозумінням до інших людей. І очевидно, думаю собі, раз говориться про десятки тисяч, а може й незліченну кількість уражених радіацією людей, наслідки якої виявляються і тепер і в наступних генераціях, вона з її вразливою душою людина, не витримує. Зрештою, не тільки в неї з'являються слізози на очах при згадці про жертви на чорнобильській атомній електростанції...

Та одного дня кажу тещі: „Мамо, якщо вас так хвилює чорнобильська аварія, не говоріть про неї.“

„Знаєш, Микольцю, — відповідає вона мені знову втираючи слізози, — знаю, що слізами нічого не допоможеш. Але Чорнобиль для мене не звичайна географічна назва. І без цієї трагедії, яка сталася з людьми не тільки в тому місці, а й багато кілометрів навколо нього, не можу без хвилювання згадувати Чорнобиль. Доля привела мене до нього ще в 1926 році. Я тоді щойно закінчила медичну школу. Мене, новоспеченого фельдшера, відіслали на практику з Києва в Чорнобиль. Не дуже мені хотілось тоді їхати в таке захалусне містечко. Та вибору не було. Через своє походження вибору в мене не було. Донька генерала оренбурзьких ко-заків, Ольга Бикова, мусіла погодитись і їхати на практику туди куди керівники охорони народного здоров'я відіслали, тай годі.

В ті роки Чорнобиль був малесеньким містечком єврейським містечком, недалеко від Києва. Все воно було в зелені. Природа красива. Місто стояло на горі, а навколо нього ліси і з одного боку річка Пріп'ять. Одна головна вулиця. В центрі, біля будинку міліції, була наша лікарня. Будинок невели-

кий, з трьох кімнат. Прізвища лікаря і моїх помічників та санітарів не пригадую. Лікар був не старий. Ми всі були молоді, практиканти фельдшери. Це були наші перші кроки в медичній практиці і починали ми їх у Чорнобилі.

Я, як і кожний медик, віддавала свій борг медицині. Цій професії, на мій погляд, треба віддавати і свою душу і своє серце. Інакше не можна. Посвята їй мусить бути повна, з доброю платнею чи ні, з ризиком чи без нього. В цій професії інакше таки не може бути.

Практика моя почалась у дуже важких умовах. Багато різних хворих приходили до нас. А от особливо запам'яталися два випадки. Привезли одного разу до нас молодого хлопця, червоноармійця, з крупозним запаленням легенів. Це дуже серйозна хвороба, тяжка до лікування. В ті часи медицина не стояла ще так високо, як сьогодні. Таких ефективних ліків, як сьогодні, для багатьох хворів, тоді ще не було.

Згаданий пацієнт, червоноармієць, височезний, був у стані непритомності, марив. Всі ми були значно слабші від нього. Потрібно було неабиякої сили щоб з ним справлятись. Навіть всі разом ми ледь-ледь давали раду з ним. Лежав він у нашій найбільшій, прохідній кімнаті. Там, крім нього, лежало ще яких десять чоловік. Я весь час старалась бути біля нього, але інші хворі також вимагали моєї уваги, що лежали в інших кімнатах, і вдень, і вночі. А червоноармієць раз-по-раз зривався з ліжка. Порадила його прив'язати, щоб не скакав на інших хворих і не лякав їх. Прив'язали ми його простирадлами до ліжка, але прив'язаним він був не довго. Тільки відійшла до сусідньої кімнати дати хворим ліки, як чуємо страшний грохот розбитого скла. Вбігаємо в палату. Всі хворі, які могли, позривались на ноги. Показують на скляні велики двері вибиті. Кажуть, що туди вискочив червоно-

армієць. Як він розрізав, чи розв'язав простирила і побіг у холодну ніч? Це була вже пізня осінь. Дні коротші, а ночі холодні й довгі. Електрики у нас не було. Але всі ми кинулись шукати нашого пацієнта з керосинною лампою. Біля лікарні поблизу було урвище, а навколо ліс і гори. Ми його не могли знайти. Щойно під самий ранок, коли почалось розвиднюватись, світли, один з наших санітарів знайшов бідного пацієнта. Він повісився. Як він повісився на гілляці, чому..? Він був дуже, дуже хворий... Ми йому давали ліки щоб облегшити його стан. Але якась страшна внутрішня сила вирвала його з наших рук.

Клопотів від цього дня було для мене дуже багато. Я була старшим фельдшером, відповідальна за нього. Справу мали передати в суд. Врятували пацієнти, які міліції й слідчим розповіли в якому стані був хворий і посвідчили про мою невинність в тому, що трапилось. І справу таки припинили. А скільки страху я тоді наїлась...

Після того випадку мені дозволили далі залишатись в Чорнобилі. І ось одного дня прийшла до нас єврейська родина з молодим хлопцем, якому не було двадцяти трьох років. Він був заразно хворим. Його зразу помістили в окремій кімнаті, в так званому ізоляторі. З ним до хати його батьків, ніхто з медичного персоналу не захотів іти. У нього був сап. Це дуже небезпечна, заразна хвороба, якою переважно хворіють коні. Дуже часто через два — три тижні тварине гине.

До організму людини збудник сапу проникає через пошкоджену шкіру і слизові оболонки, а також повітряно-крапельним шляхом при контакті з хворою твариною або інфікованими предметами.

При сапі людина має підвищену температуру тіла, біль у м'язах і суглобах, алергію, хвогою морозить, на тілі з'являються абсцеси, що перетворюються на виразки. Хвороба у гострій формі. При чому, вона настільки заразна, що при її виявленні коней зразу ж нищать. Для людей ця хвороба також дуже небезпечна. Хворі приречені на смерть так, які і тварини.

ARMADALE MEAT PRODUCTS LTD.

НАЙКРАЩІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

В ТОРОНТО Й ОКОЛИЦІ

Крамниця при вул. Блюр коло Джейн

Власник ІВАН ЛЕХНОВСЬКИЙ

2404 Bloor Street West

Toronto Ontario, M6S 1P9

Tel.: (416) 767-3424

Я дуже люблю тепер медицину. І для мене цей випадок з сапом був викликом. Якщо ніхто не хоче його лікувати, тоді я буду. Це була жертва, але в той момент мене виповнювало мабуть почуття ідеалізму, яке може бути властиве тільки фанатично відданим своїй професії. Я вирішила дивитися за цим хворим. Навіть батьки того хлопця були і здивовані, і навіть дещо налякані. Їм, просто, не вірилось, що така молода дівчина, яка щойно скінчила школу, погодилася дивитися за хворим з такою заразно і рідко виліковною хворобою.

Не знаю, чи така вже моя доля, з усмішкою, чи може через мою щиру професійну завзятість, але недоспаний, повний турбот, болів, постійного напруження місяць приніс успішні наслідки. Місяць я жила ізольована з тим хлопцем, майже, фактично і день і ніч від нього не відходила. Все, що на той час мала медицина було в моєму розпорядженні. Використала все. Руки мої вкрились ранами, тремтіли від подразнення і втоми. Мила їх кожночасно дуже сильним розчином дезинфекції, карболки, якою мусіла мити руки після кожного контакту з хворим хлопцем. Вживала, очевидно, й інші ліки, які охороняли мене від страшної хвороби. І на моє велике, велике щастя, хворий почав видужувати. Настав день, коли я змогла передати його батькам цілковито здоровим. Диво дивне, як раділи всі. Це була велика сенсація в Чорнобилі і навколо нього. Всі люди, а особливо родина вилікуваного хлопця, не знали, що зі мною робити, як віддячитись. Усіх людей вдячність була величезна. Шкодую, що не пригадую зараз прізвищ та імен тих хороших людей, євреїв, які не знали куди мене посадити, чим почастувати... І часто після того, як залишила Чорнобиль, коли в житті траплялись труднощі, а їх було немало, згадувала свій перший рік медичної практики в Чорнобилі. Переконана, що молитви тих людей вихопили мене з багатьох життєвих халеп, труднощів, коли зусиль самої однієї людини не досить. Вік мій сьогодні такий, що вже багато чого не пам'ятаю, а тим більше імен. А шкода. Може, може ж так бути, що саме тепер, коли стало відомо про таке нещастя в Чорнобилі, мій колишній пацієнт чи хтось з його рідних, чи взагалі чорнобильців, мимохіт згадує випадок з молоденьким фельдшером Ольгою Биковою, яка виходила, врятувала від страшної хвороби таку ж, як сама, молоду людину.

Не забула тільки, що та єврейська родина жила недалеко від центру Чорнобиля, недалеко від нашої лікарні. Там в патріярхальній єврейській родині жила тоді і я недалеко від лікарні. Ставилась та родина до мене, як до рідної доњьки. Згадую їх усіх, особливо тепер. І можливо, можливо, хтось з них згадує і мене, дівчину фельдшера, яка приїхала з Києва на свою першу практику до Чорнобиля.“

Вашингтон, Червень 1986.

Зразу телефонуйте

Проблеми? Запити?

Канадський Пенсійний План

Стареча Пенсія

Родинна Допомога

Кличте Health and Welfare Canada,
поданий у телефонній книзі під
the Government of Canada

Health and Welfare
Canada

Santé et Bien-être social
Canada

Canada

СКІЛЬКИ Ви прикладали старань,
щоб ОДУМ у Вашому місті
був активнішим?

ЯКЩО МИ кажемо, що молодь
майбутність нації – то що ми
зробили, щоб допомогти їй у її
праці?

Др Л. ЛИСИЙ

100 РОКІВ „СВОБОДИ“.

Наші давні попередники біля сто років тому бачили її магічну постать при в'їзді в нью йоркську гавань. Більшість з нас, українських імігрантів, дивлячись на неї з палуб ділівських кораблів, приймали через неї перший привіт від для нас ще невідомої, загадкової, але притягуючої своєю свободою країни.

Колись і тепер, українці, що по-волі чи по-неволі залишали свою батьківщину і брели у далекий світ, свої надії і бажання крашої долі зв'язували якраз зі символом цієї величної статуї, що означала волю та життя без нужди, без гніту, без економічних чи політичних переслідувань.

Не за мільйонами шукали ми тут. Спершу це було шукання за куском власної землі. Приречність наших хліборобів до землі, життєва любов до неї разом з нестатками на своїй власній землі, тягнули наших перших заробітчан до далеких не-початих цілин Америки чи Канади. Причини мінялися пізніше. З пожарищ і руїн останньої війни появився інший тип імігранта. Це вже не було добровільне зрешення своєї батьківщини. Це була втеча від світу неволі і смерті, це було шукання свободи не тільки на землі, але найперше шуканням свободи душі людини.

Прийдіть до мене всі гнані, голодні, переслідувані... так говорять слова, викарбувані на підложжі статуї.

В Нью Йорку відбулися величаві святкування

100-ліття „Свободи“.

Вона ж сама є імігрантом з Франції. 100 років тому французький народ подарував її Америці. Це було в часи, коли ця країна дійсно була чемпіоном свободи, прикладом і заздрістю багатьох інших країн і народів, які поневірялися в лабетах різних деспотів та тиранів, в тому числі і народу українського, який вже пару століть перед тим упав у кіті жорстокого двохголового російського орла-деспота.

Радіючи разом з мільйонами американців та біручи, хоч духовно, участь у цих багатокольорових святкуваннях з музигою, співами, танцями, концертами, промовами, феєрверками та багатьма показами сили і потуги вільного американського суспільства, все ж почуваемося трохи огорченими деякими моментами цієї великої „парти“. Чому, наприклад, треба було тягнути на сцену старого Сіннату з його історією зв'язків з мафією, чи стару „деву“ Ліз Тейлор з її історією сімох одружень і розводів. Невже не було кращих прикладів? Або чому з дванадцяти тих, що дістали медаль „Свободи“ від президента, шість було членів „вибраного народу“? Невже цю країну будували лише жиди, китайці і комедіяни? Могли ж нарешті знайти хоч одного шахтаря, що приїхавши до цієї країни малим хлопцем, своїми мозолями і потом тяжкої праці в шахтах Пенсильванії будував цю країну?

**Одумівський журнал „Молода Україна“ під патронатом Торонтського Відділу
Комітету Українців Канади запрошує українське громадянство на**

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР

ВІРИ ВОРСКЛО

**який відбудеться в суботу 20 вересня 1986 р.
в Інституті св. Володимира при 620 Спадайна вул. в Торонто.
Поч. о 7 год. вечора.**

**Вірші Віри Ворскло, з недрукованої збірки, крім авторки читатимуть:
Зіна Зубович-Прусаченко, Надя Ковальчук, Валентина Родак, Ніна Буцька
та Інас Омельяненко.
Вступне слово — Л. Ліщина.**

**Віра Ворскло не тільки пише поезії, вона також має — її картини будуть виставлені
на авторському вечорі.**

**Запрошуємо любителів української поезії, як рівнож
любителів образотворчого мистецтва на Авторський Вечір Віри Ворскло.**

**Після мистецької програми
чайна гостина у товариській атмосфері.**

I. ОМЕЛЬЯНЕНКО

СПАСИБІ Ж ВАМ

Синам та Дочкам нашого народу, які величезними зусиллями відродили в Канаді Українську Православну Церкву — присвячую.

Автор

З далекої моєї України
Сто літ тому в незнану чужину,
Покинувши обшарпані хатини,
Чужих полів привабну далину,
В заокеан поїхали шукати
Світліших днів для себе та синів
Знедолені і зліднями багаті
Найманці осоружливих панів.

Пішли у світ з моєї України
Гіркого щастя в чужині шукать...
Покинули зелену Буковину,
Щоб потім вік за нею вболівати.

Їх виряджали в путь старенькі стріхи,
Молились верби тихо над Дніпром
Та слов'ї, немов би для утіхи,
В останнє їм співали під вікном...

В ліси канадські, прерії пекучі
Взяли з собою зернят на посів,
Плаїв карпатських далину дрімучу
Ta віру православну прадідів.

У мозолях кривавились вам руки,
З коріння розчищали вічний ліс,
Щоб хлібом власним за нестерпні муки
Упав на землю золотий покіс.

Шовечора до зблаклої ікони,
Що привезли у сірім клумачку,
Молилися, зідхаючи, в поклоні,
Щоб і на вашім страдному віку

Східсонцем щастя душу обігріло,
Щоб наймитами діти не росли,
Щоб журавлі на неутомних крилах
Хоч вісточку ізdomu принесли...

Ішли роки і колосилось жито,
Де ліс колись одвічний зеленів,
Пливли хмарки, у сонці перемиті,
Над цвітом новосаджених садів.

Та не лише одним насушним хлібом
На світі цім людина буде жити —
Душа тривожна із безсмертним Богом
В молитві скорбній хоче говорити.

Вас древня віра кликала до себе,
Праватьківський щоденний „Отче наш...“
Ввижалися церкви під рідним небом,
Святе причастя в позолоті чаши.

Церковний дзвін, мов крики журавлині,
Тривожив душу в велиcodний день,
Хрести дзвіниць у світанковій сині
Ta зов болючий утренніх пісень.

Вас православний хрест до себе кликав,

Печерських бань божественна краса,
На кручі Володимир наши Великий
Моливсь у вічно рідні небеса.

Чужі церкви до себе вас манили,
Щоб не знялася у чужім краю
Молитви рідної могутня сила,
Як пісня солов'їна у гаю.

Лжебраття у хресті, лукавий Будка
Під владу свою, ненаситний, манив,
Щоб в чужині не проросла, як квітка
Ще княжа віра дочок та синів,
Принесена в серцах із України,
Праватьківська, відстояна в борні,
Що й вдома піднімалася з руїни
У революції грізному вогні.

Простий народ діла великих творить!
У Саскатун криваві мозолі
Трудар приніс, щоб у чужому морі
У люднім місті, тихому селі
Свої церкви хрестами засіяли,
Молитва щира к Богу понеслась
Щоб в рідній мові Господа благали,
Щоб православна віра підвелась,

Щоб з київської кручі Князь побачив
Свого зачаття невмирущий труд,
Щоб віра кровна прадідів, козача,
Як віковічний чистий ізумруд,
В чужім краю во-віки процвітала
Любов'ю матері, що нам життя
Своїм життям у муках віддавала...

Автокефальну нашу рідну Церкву
Ви відродили у чужім краю,
Труди великі принесли у жертву
За віру православну за свою.

Спасибі ж вам, прості трудящи люди,
За неутомну працю та любов!
Вас у молитвах покоління будуть
В майбутнім згадувати знов і знов...
Липень 1986

**ДОПОМАГАЙТЕ, ЦІКАВТЕСЯ СВОЇМИ
ДІТЬМИ — ДАЙТЕ ЇМ НАГОДУ ПРОЯВИТИ
СЕБЕ В РЯДАХ ОДУМ-У!**

ПРО ДОЛЮ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ПІСЛЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Відень, Чорнобильський симпозіум (УІС „Смолоскип“). Міжнародне Агенство Атомної Енергії ООН (МАГАТЕ) влаштувало у відні цілотижневий симпозіум присвячений Чорнобильській аварії. Повну пресову акредитацію на цей симпозіум одержав одинокий українець, представник „Смолоскипа“, журналіст і хемік Осип Зінкевич.

В кількох можливих випадках він порушив справу здоров'я і долі українських та білоруських дітей, які впали жертвою Чорнобильської радіації. Це питання він обговорював з лікарями з радянської делегації і з окремими вченими.

В одному випадку одержано таку відповідь:

„Є випадки захворювань, але рідкісні. Діти ці є під постійним медичним обстеженням. Але найбільшою проблемою є психологічна травма дітей. Діти наслухавшись про радіацію від батьків, з закордонних радіопередач, від учителів мають тепер уявлення, що всі їхні хвороби спричинені радіацією. І як це лікувати? Що б в їх не заболіло, вони біжать до своїх батьків, до лікарів, до учителів, плачуть і кричать „мене болить голова від радіації“, „я їсти не можу через радіацію“. „я спати не можу через радіацію“, „не можу підготовити урока...“ ітд. І це для нас проблема. Це важко лікувати. Цей стан відіб'ється на дітях на довгі роки, на ціле життя...“.

На одній з пресконференцій кореспондент „Смолоскипа“ поставив питання про дітей проф. д-р Ільїну, голові комісії СРСР охорони перед радіацією. Він питав: „З радянської преси нам відомо, що сотні тисяч дітей України і Білорусі були в різний час еваковані в різні місцевості південної України. У ваших виступах ніде не згадується про дітей. Чи могли б ви сказати, скільки було захворювань серед дітей від радіації, чи були смертні випадки, скільки дітей перебувало у шпиталях“.

Невідомо чому, але це питання обурило проф. Ільїна. Відповіді на це питання він не дав, але почав апелювати до представників мідії, щоб вони були об'єктивні, не йшли на сенсації, не переборщували проблем. Тоді почав говорити про себе, як вченого, як про людину, яка дбає про здоров'я радянського населення. Після довгого вступу, що не мало жодного відношення до питання, він обернувшись у сторону українського представника каже: „А відповідаючи на ваше питання, я скажу, що цифри я не люблю і їх не вживаю. Цифри вирвані з контексту створюють дуже часто протилежне психологічне враження... Діти були еваковані, їх примістили в санаторіях, в будинках відпочинку, їх обстежували, у багатьох були психологічні травми.

їх треба було успокоювати... Тепер діти повертаються додому, за кілька днів почнуть навчання...“.

ЩО ГОВОРИТЬ ДОКУМЕНТАЦІЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОГО СИМПОЗІУМУ?

Делегація СРСР розповсюдила для експертів і представників мідії чотири книги документації, коло 600 сторінок друку, десятки фотографій і графічних зображень.

З цієї документації виходить, що на території СРСР за станом на 1982 р. (неясно, чому не подано за станом на 1985 рік?) було 26 атомних електростанцій (АЕС), в тому три в Україні — Чорнобильська, Рівенська і Південно-українська. Радянські АЕС вживають реактори трьох типів — РБМК, ВВЕР і уран-графітного типу з кипучою водою.

АЕС з реакторами типу РБМК є лише у Ленінграді, Курську, Чорнобилі і Смоленську. Всі інші — реактори двох інших типів. До 1990 р. в Україні буде закінчено будову нових АЕС з реакторами типу ВВЕР — Запорізьку, Хмельницьку і Кримську.

Інша документація подає такі дані: коли і куди розносилися радіоактивні хмари з Чорнобиля, їхній хемічний склад, склад радіоактивних елементів, і висота на якій вони поширювалися; кількість радіоактивних елементів у різних продуктах; склад радіоактивних елементів у померлих; детальні інформації про Чорнобильську АЕС; про райони Приг'яті і Чорнобиля; дані про кількість радіоактивних елементів в різний час аварії в областях України, Білорусі, Прибалтики, Росії; хронологія подій на Чорнобильській АЕС в час аварії і багато іншого.

(Зацікавлених в одержанні копій цієї документації проситься звернутися за інформаціями до В-ва „Смолоскип“

ЯКА БУЛА ЦІЛЬ ЧОРНОБИЛЬСЬКОГО СИМПОЗІУМУ?

На Чорнобильському симпозіумі МАГАТЕ серед представників кожного дня виринало питання: пошо цей симпозіум? Чому саме на Заході? Чому на симпозіум не прибув ані один журналіст з СРСР чи зі Східно-європейських країн? Реакторів типу РБМК (які є на Чорнобильській АЕС) Радянський Союз більше не будує і не продає їх для інших країн.

Отже це не було причиною, щоб переконати потенційних покупців реакторів РБМК у їхній безпеці.

В те, що розказував у своїх виступах ак. Легасов й інші радянські представники, міжнародня мідія не дуже вірила і в багато дечому сумнівалася, не зважаючи на їхню вдавану, відвертість і безпосередність.

Ще даліше не вияснено точних причин аварії. Після однієї з пресконференцій, представник „Смоллоскипа“ мав на цю тему довшу розмову з відомим спеціалістом, директором Інституту атомних електростанцій проф. А. Агабян „В час аварії, — говорив український представник, — на четвертому блоці станції було 176 чи 209 працівників. Були дві цілком інші групи — одна — місцеві спеціялісти оператори; друга — приїжджі звідкись спеціялісти (так і не вдалося довідатися, звідки вони приїхали і хто їм дав доручення проводити експеримент), які мали провести відповідні експерименти. Відомо, що з самого початку місцеві керівники були проти проведення цих експериментів. З новоприбулими спеціялістами не було ані координації, ані узгодження (а згідно з самвидавною вісткою, яка дійшла до Відня, між двома групами дійшло до фізичної бійки. Місцеві не хотіли допустити до переведення експериментів). Новоприбулі мали доручення експеримент провести. Будучи під тиском, вони мусили виконати норму. Чи ви думаете, професоре, що справді людська помилка (на що всюди наголошувано), а не те, що саме бюрократизація, погане керівництво на верхах і брак узгодження довели до аварії? Я думаю, що саме це“. На той час обидвох співрозмовців обступили з десяток радянських делегатів. Проф. Агабян знитився, обвів поглядом своїх колег і ніякovo каже: „Та воно так і не так. Багато з них дотримувалися наших вимог. Зазналися, уважали, що в Чорнобилі можна все робити. Дотоді не було жодних проблем. Правда, їм треба було виконати норму. У нас кожний мусить виконати норму. Так ми працюємо. Вони рішили норму виконати і почали експеримент. Я які наслідки? Ви самі знаєте“. Проф. Агабян розповів ще про деякі подробиці, а на пресконференції заявив що деякі з них, які проводили експеримент, загинули на місці, або померли пізніше. Цифр не назвав.

Так і до кінця конференції, яка притягнула увагу всього світу, не вияснено, хто і чому домагався провести смертоносні експерименти на Чорнобильській АЕС, як рівнож до кінця невідомо, яку ціль уряд СРСР хотів осiąгнути цим симпозіумом.

У світ продісталося багато нових інформацій, які суперечать повідомленням у радянській пресі. Факт залишиться, що симпозіум не може і ніяк не міг розвязати проблеми смертности і хворіб, які цілими десятиліттями будуть висіти над українським і білоруським народами.

Андрій ЛЕГІТ

КАШТАНИ

Каштани цвітуть над асфальтом чужим,
Це ж київські, рідні каштани!
Та сонце не світить, клубочиться дим
Й їдки непроглядні тумани.

Не лащиться легіт об кучері віт,
Бурун прокотився... і тиша.
І цвіт їх найкращий, рожевий їх цвіт,
П'янким ароматом не дише.

Усюди похмуро, де оком не кинь,
Де ж травня веселого чари?!
І марять каштани про київську синь,
Про сонячні обрії марять.

ЛЮБОВ

Щастя в світі нема без святої любові:
День ясний, наче ніч, воля, наче острог,
Де любов, цвіт душі, де любов, голос крові,
Де любов, там і Бог.

Землю-матір люби, як Антей той у міті,
Сонце в небі ясне, що нам радість несе,
Рідних й друзів своїх і краї всі на світі
Ta свій край — над усе.

Бо священна любов — вічна сила велика,
То є світлість думок, серця в грудях биття
Що і смерть подола. Бог любити нас кликав
Бо любов — це життя.

YAR'S KIDS'D THING

КРАМНИЦЯ ДИТЯЧОЇ ОДЕЖІ І МЕБЛІВ

Власник Ярослав Галлябар

2314 BLOOR WEST
TORONTO, ONT., M6S 1P2
tel: (416) 767-7860

ДОПОМОЖІТЬ нам зробити ОДУМ
ще більш корисним українській
громаді!

О. ХАРЧЕНКО

СВЯТКУВАННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ

Заходами Інституту імені Симона Петлюри, в Торонто відбулося друге з черги святкування, у рамках Тисячоліття Хрещення України. Перше таке святкування відбулося в Торонто 1985 року, в катедрі святого Якова, а друге-цього року, в торонтському історичному заповіднику, в соборі святого Михаїла, де в суботу 10-го травня по-обіді правився величавий екуменічний молебень подяки Всешишньому за те, що Господь-Бог благословив князя Володимира охрестити Україну-Русь у віру Христову 988-го року.

Католицьку Катедру святого Михаїла в Торонто, яка побудована 1845-го року на зразок найкращої англійської готики 14-го століття вважали канадським екуменічним проектом від самого її заснування. Катедра вражає відвідувача своєю величчю, мистецькими оздобленнями та навіть своєю висотою-шпиль катедри сягає 90-ти метрів звишки. У катедрі комфортабельно можуть сидіти 2500 осіб, декілька сот можуть стояти.

В молебні подяки взяли участь представники священо-служителі 31-ї церкви, різних національностей і віровизнань у Торонто. В основному екуменічний молебень правився українською й англійською мовами, але окремі псалми і молитви читали теж грецькою, вірменською, арабською та іншими мовами. Митрополит Української Православної Церкви в Канаді блаженніший владика Василій Федак та єпископ Торонто і Східної Канади Української Католицької Церкви владика Ізидор Борецький — у сослуженні численного духовенства відправили екуменічний молебень подяки у дусі справжнього українського і християнського братолюбія. У молебні взяли участь три хори: вірменський, український молодечий хор при церкві святого Миколая в Торонто, та хор Української Православної Катедри святого Володимира в Торонто, під мистецьким керівництвом Валентини Родак. В основному, цей хор відспівав екуменічний молебень.

Ректор катедри св. Михаїла владика Кенет Робітай у своєму зверненні на початку молебню привітав учасників святкування понад 2500 осіб і сказав — „Це радісне свято — Тисячоліття Хрещення України-Руси цього року затмірила ядерна катастрофа в Чорнобилі. Тож помолімось за всіх тих, які впали жертвами ядерного лихоліття в Україні, та за здоров'я тих, які зазнали попалення радіоактивністю. Помолімось і за тих українців які не зважаючи на переслідування, залишилися вірними Христовій Церкві, і за тих які, так багато допомогли в розбудові Канади. Помолімось і за мільйони жертв Великого Голоду в Україні 1933-го року.

З амвону замість проповіді, промовляв Прези-

дент Світового Конгресу Вільних Українців Петро Саварин. Він звернув увагу на те, що Україна, „друга по величині республіка СРСР, член — основоположник Організації Об'єднаних Націй — це не Росія, і не частина Росії, як думають деякі люди на Заході, під впливом, колись царської, а тепер соціальної пропаганди. Єдина Християнська Церква, яка користується підтримкою соціального режиму — Російська Православна Церква — не може служити інтересам українського народу так довго, як вона виконує накази Кремля та допомагає безбожницькому режимові переслідувати національні, культурні, політичні й релігійні права поневолених Москвою народів. Церква на Філіппінах виступила в обороні свого народу. Церкви в Південній Африці та в Південній Америці теж виступають в обороні своїх народів. А хто ж буде виступати в обороні Українських Церков та в обороні вірних в Україні, як не ми в Канаді, та у Вільному Світі?! Героїчна доба потребує героїв. Велич людей полягає не в поневоленні і в переслідуванні інших, а в терпінні і в служженні іншим; не в беззаконні, а в дотримуванні закону; не в матеріальнім багатстві і силі, а в духовному багатстві і в культурі. Ядерна катастрофа в Чорнобилі забрала багато жертв, а тому Вільний Світ повинен примусити Москву признатися — що саме спричинило ядерну катастрофу в Україні та чому окупаційний уряд завчасно не повідомив українське населення і сусідні країни про катастрофу в Чорнобилі. Коли західні експерти дзвонили в Київ, щоб докладніше дізнатися про вибух ядерного реактора або реакторів біля Чорнобиля, їм сказали дзвонити в Москву. Та відповідь якраз і вказує на колоніальну залежність України від Москви. А тому прийшов час деколонізації комуністичної російської імперії. Очевидно, демократичний уряд України в Києві багато краще дбатиме за своїми громадянами, ніж уряд у Москві“ — сказав на закінчення своєї промови президент СКВУ Петро Саварин, у катедрі святого Михаїла в Торонто.

У суботу ввечорі в Українському Культурному Центрі відбувся бенкет з приводу святкування Тисячоліття. У бенкеті взяли участь представники багатьох церков у Канаді, представники поневолених Москвою народів та дипломатичні представники: Сполучених Штатів, Федеративної Республіки Німеччини, Японії, Індії та недавно визволеної з під комуністичної займанщини Гренади. Бенкет офіційно відкрив голова Інституту ім. С. Петлюри доктор Олег Підгайний. Американський віце-консул у Торонто пан Петерсон привітав українську громаду із наступаючим Тисячоліттям Хрещення України-Руси, та висловив щире співчуття з приводу ядерної катастрофи в Чорнобилі, і сказав, що

Сполучені Штати готові дати всесторонню допомогу жертвам тієї катастрофи, якщо радянський уряд звернеться з проханням за американською допомогою. Західно-німецький віце-консул Бернград Брауман, висловивши привітання і співчуття, зверну увагу на те, що у Німеччині, звідкіль він приїхав усього декілька днів тому — тепер немає свіжої городини через радіоактивність, занесену хмарами з України. Віце-консул повідомив, що Західну Німеччину запрошено допомогти погасити пожежу ядерних реакторів у Чорнобилі. Він сказав — „Я певний, що ми зробимо все в наших можливостях, щоб допомогти жертвам катастрофи в Чорнобилі, а головне ми вишлемо експертів в

Україну, бо ми свідомі того, що у боротьбі з наслідками тієї ядерної катастрофи ще пройде багато років“. В імені уряду Японії українську громаду привітав із ювілеєм Тисячоліття віце-консул Японії в Торонто Кіза Накагун. Головну доповідь на бенкеті виголосив Голова Консисторії Української Православної Церкви Канади отець-доктор Степан Ярмусь.

Після офіційних привітів і промов на святкуванні Тисячоліття Хрещення України-Руси виступав Одумівський Ансамблі Бандуристів імені Гната Хоткевича, під мистецьким керівництвом Валентини Родак, який присутні сприйняли з великим одушевленням і захопленням.

ЗВЕРНЕННЯ СКВУ

До українських організацій та установ
у вільному світі

Президія Секретаріату СКВУ звертається до Вас з проханням підтримати черговий і вельми важливий проект Комітету дослідження голоду в Україні — виготовлення фільму про долю українського народу в час II світової війни. Комітет діє під патронатом СКВУ, і в 1984 році випродукував визначний фільм про великий голод в Україні 1932-33 рр. „Жнива розпачу“. Цей фільм увінчувався не абияким успіхом. В 1985 році він отримав сім престижевих нагород на міжнародних фільмових фестивалях, й був показаний обома (англо- і франкомовною) телевізійними мережами в Канаді. В 1986 році його передаватиме державна телевізійна сітка Австралії. Комітет веде переговори з телевізійними сітками у Німеччині і Франції, з американською сіткою СіБіЕс і британською „Ченел Фор“, які виявили зацікавлення висвітлити фільм.

Тепер Комітет розпочав працю над підготовкою чергового документального фільму на загальну тему „Україна в другій світовій війні“. З цією метою Комітет заангажував уже відповідних людей для переведення підготовки дослідної праці.

Підготовляється довідник про архівні і фотофільмові матеріали, що стосуються українського народу в час війни. Комітет опрацює нарис сценарію фільму та почне фільмування інтерв'ю. Дослідна підготовча праця охопить наступні теми:

1. Україна напередодні II світової війни, Західна Україна, ОУН.

2. Перша більшовицька окупація Західної України 1939-1941 рр.

3. Німецько-російська війна; німецька окупація України; участь українців у війні (в рядах совєтської і німецької армій).

4. Боротьба українського народу проти нацистських і більшовицьких окупантів — Українська Повстанська Армія.

5. Друга більшовицька окупація Західної України; більшовицький терор і нищення Української Католицької Церкви.

6. Наслідки війни, еміграція, табори ДіПі, депатріяція.

Виготовлення фільму коштуватиме приблизно півмільйона доларів. Комітет розпочинає збіркову кампанію і звертається до всіх українських організацій та установ, як теж до загалу української громади, щедро підтримати цю працю.

Президія СКВУ всеціло підтримує цю преважливу для всіх українців ініціативу і закликає всі українські установи і організації в діяспорі творити фінансові комітети для придбання фондів на цю справу. Всі зібрани фонди просимо висилати на адресу:

Комітет дослідження голоду в Україні

Ukrainian Famine Research Committee

Comite de recherche, sur

la famine en Ukraine

620 Spadina Ave.

Toronto, Ontario

Canada M5S 2H4

tel.: (416) 923-3318

Президія Секретаріату СКВУ

ДОПОМАГАЙТЕ морально й
матеріально ОДУМ-ові!

Валентина РОДАК

ВЕЧІР ЕСТРАДНОЇ МУЗИКИ

„Без пісні не буває сонця,
Без сонця не буває цвіту.

Хто забуде материнську пісню,
Той сліпим блукатиме по світу.“

О. Бердник

Недавно в Торонто, в залі театру Ст. Лоренс, відбувся вечір української естрадної музики. Вечір присвячений виключно пісням легкого і розважального жанру, під назвою „Пісня поміж нас“, влаштував жіночий вокальний ансамбл „Ясмин“ під керівництвом Христини Гарасовської-Шевчук. „Ця вітка української музики чомусь у нас приспана, занедбана і тому з приходом весни члени ансамблю рішили її розбудити“, повідомила присутніх керівник ансамблю на пресовій зустрічі яка відбулася декілька днів перед концертом Христина Гарасовська-Шевчук — сама співачка, учителька, акомпаньєторка, мистецький керівник і на музичній ниві працює 17 років. „Любов до української пісні“ продовжувала вона, „дала почин молодим 29 жінкам об'єднатися у вокальний ансамбл з метою популяризувати пісні сучасних композиторів. Стиль пісень — новий, змодернізований, і має на меті не тільки ознайомити але й зацікавити молодь і ширшу публіку до модерної української пісні, тому

вечір „Пісня буде моміж нас“ — перша спроба цього роду музики на сцені.

Українська громада і шанувальники музики підтримали задум ансамблю „Ясмин“ і численно привели на концерт. Хто не подбав за квитки заздалегідь, то шкодував, бо при вході прочитав величими, освітленими буквами — напис англійською мовою — „всі квитки випродані“. Заля вміщує 500 осіб.

Програма розпочалася під звуки занадто голосної оркестри до якої бадьоро і впевнено ввійшли співачки. Легкий помах руки керівника, яка рівночасно акомпаньювала на фортепіано, і на залю полинув милозвучний, задумливий спів: „Зоряна ніч“ А. Кос-Анатольського, „Соколята“ Є. Козака, „Вечірня пісня“ С. Сабадаша і „Білі коні“ К. Цвинаря, на слова Василя Симоненка. З усмішкою на устах хористки співали про кохання, про юність, про чарівну природу. Програма продовжувалася виступом танцю у виконанні Дановії Стечишин і Берклі Лорена, які присвячують свій час балетній і модерній формі. Почувши мелодію до танцю „Кохати час“ (А. Семенова) мимоволі згадався виступ вокально-інструментального ансамблю „Кобза“ який виконував цю пісню під час своїх виступів в Канаді в 1982-ім році. Пісні ансамблю „Кобза“ у сучасному опрацюванні, мали вплив на українську молодь в Канаді і народні пісні у новому стилі часто можна почути на забавах, весіллях та розвагових вечорах.

Програму злагатили солісти — Любомира Мороз-Козак та Олексій Голуб. Любомира завжди мала велике замилування до популярної пісні і її чистий лагідний сопран з доброю дикцією приемно прозвучав у піснях „Я знов тобі“ Б. Веселовського, „Іду я росами“ В. Верменича та в піснях у 2-ї частині „Якби я вміла вишивати“ Андрієвської і „Зелен клен“ І. Поклади.

Поява Олексія Голуба — молодого, професійного співака, який донедавна виступав на сценах більших міст України, викликала бурю оплесків. Олексій не тільки співак а й артист. Він зумів опанувати публіку своєю мімікою, жестами та поведінкою на сцені. Повним звуком і певністю у своєму співі, він з великим чуттям передав нам спів „Кохана“ І. Поклади і „Ти“ В. Івасюка. Пісні Володимира Івасюка ніхто не слухає з байдужістю, бо Івасюк, за словами артистки Софії Ротару, „намагався зазирнути в душу свого сучасника і передати всю складність його внутрішнього світу“, тому, виконуючи пісні Івасюка, (в другій частині соліст проспівав „Мальви“ і „Бачу тебе“), Олексій Голуб ще більше притягнув до себе публіку.

Ніжно і тепло прозвучали пісні „Дві хмароньки“ на слова О. Олеся, музика торонтського компози-

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугу
2. Вкладає і фінансує нові печі ("форнеси")
3. Вкладає прилади до звогчування повітря ("гюмідіфайрс")
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕЛЬ І ВНОЧІ:
232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою SIPCO. Просимо наших відборців заїжджати до наших SIPCO і наповнити авта бензиною.

тора Зенона Лавришина та „Тебе нема“ в аранжеруванні чікагського Мирона Федорова.

У другій частині програми, хор „Ясмин“ знову передав слухачам радість, смуток і мрійність. Хористки з солісткою Ганною Ящишин співали у межах своїх можливостей — природно і без зайвого напруження, у супроводі оркестри і фортепіано, без диригента. Оркестра під керівництвом Романа Когута, хоч є одною з найпопулярніших оркестрів в Канаді повинна була пристосуватися до хору і не заглушувати спів. Бажано також, щоб більше було освітлення на сцені щоб публіка мала згоду бачити всіх учасників вечора. Можна також було обйтися без зайвих ритмічних рухів деяких співачок. Все таки, кожний номер добірна публіка щедро обдаровувала виконавців оплесками, а веселі музика викликала веселий настрій, та взагалі музика збагачує життя людини і дає їй багато радості й вдоволення і хор „Ясмин“ за короткий час свого існування вклав свою лепту у музичне життя міста Торонто. Крім любителів музики та представників української преси, радіо та телебачення були присутні: Владика Борецький, д-р Петро Глібович, голова Провінційної ради комітету українців Канади, з дружиною Оленою, яка до речі була першим диригентом хору „Ясмин“ і керувала ним чотири роки, голова КУК — відділ в Торонто, інженер Ярослав Соколик та Тоні Рупрехт, заступник міністра культури й громадянства Онтаріо, який вручив диригентці чек на суму 10.000 доларів. Але здається, що не тільки фінансова допомога дала хорові охоту до дальшої праці але й те що хор отримав моральну підтримку від багатолюдної публіки. З своєї сторони члени ансамблю присвятили багато свого часу щоб вечір вийшов якнайкраще: ходили систематично на проби, збиралі фонди і шукали спонзорів, не тільки українських, але й чужинецьких. Вони показали на вечорі „Пісня буде поміж нас“ що українську легку музику можна пристосувати до сучасних стилів і смаків. Програму закінчено спільним виступом всіх учасників піснею Івасюка „Пісня буде поміж нас“. Хористки також вручили свої диригентці, солістам і танцюристам квіти на знак пошани і вдячності за вклад у концерт, і знову ж як на початку вечора під звуки оркестри входили з сцени. За деякий час, в тому ж приміщенні, відбулося прийняття і запрошенні гості мали нагоду близьче познайомитися з учасниками концерту і в дружньому колі розпитувати про майбутні пляни.

Торонто, радіопередача
„Молода Україна“
16.04.86

**ЧИ дасте Ви нагоду своїм дітям
брати участь у праці ОДУМ-у?**

КРЕДИТОВА СПІЛКА "СОЮЗ" — ПОВНІСТЮ ДО ВАШИХ ПОСЛУГ

Зaproшуємо Вас познайомитись із нашими фінансовими послугами і вибрати одну з них яка буде найбільше үигідна Вам. Чекові конта, ощадничі конта, Р.Р. С.П., Р.Г.О.С.П. (на закуп першої хати), різні позики, грошеві перекази, чеки для подорожуючих, і багато більше. Ваша Кредитова Спілка має великий вибір фінансових послуг щоб задоволити Вашу потребу. Розрахуйте на нас із повним довір'ям на позики із найнижчими відсотками і дорадчу обслугу. Ми є Кредитова Спілка "СОЮЗ" яка є повністю до Ваших послуг. Звертайтесь до нас за всіма Вашими фінансовими потребами.

2299 Bloor St. West	406 Bathurst St.
Toronto, Ontario M6S 1P1	Toronto, Ontario M5T 2S6
Tel. 763-5575	Tel. 363-3994

9:30 am-6:00 pm	Понеділок	12 noon-5:00 pm
9:30 am-6:00 pm	Вівторок	10:00 am-5:00 pm
9:30 am-6:00 pm	Середа	10:00 am-5:00 pm
9:30 am-8:00 pm	Четвер	10:00 am-5:00 pm
9:30 am-8:00 pm	П'ятниця	10:00 am-7:00 pm
9:00 am-3:00 pm	Субота	9:00 am-3:00 pm

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West — Toronto 9, Ont.
Tel.: 762-8751

В нас можна набути • книжки • українські часописи та журнали • пластинки • друкарські машинки • різьбу та кераміку • полотна • нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарунків на різні оказії.

ПРОСИМО ЛАСКАВО НАС ВІДВІДАТИ!

Василь ШИМКО

ЮНЬ ПРЕСЛАВНОГО ОТАМАНА

Небіжкові Симона Петлюри — Володимирові й моїм студентам курсів українознавства імені Івана Котляревського.

Двоє юнаків сидять на баских конях і дивляться туди... Туди, де сумують Шведські могили, де на віті стрункі й горді тополі сумують край дороги, де навіть кучеряві верби в журі похилилися, де на віті сизий обрій окутався смутком.

Двоє юнаків були дуже подібні між собою — руські й блакитноокі.

То — брати. Старший — Федір, ширший в плачах. Менший — Симон. У нього в прегарних засмучених очах з'являються росинки сліз.

— Що, брате?

— Чому, коли з'являюся сюди, мене обіймає туга?

Ти знаєш... Бо тут разом із шведами впала й наша слава.

Пам'ятаєш сповідь тата? Тільки не рони сліз. Ти надто вражливий. Будь козаком! Будь таким як я. Того, що минуло, не вернеш, — казав Федір. Він був один із тих, що пізніше організовував „Братство Тарасівців“, хто разом із селянами піднімав повстання проти північного ворога.

— Твоя правда.

— А тепер час додому. Батько чекає нас.

Хлопці раптом шарпнули коней. А баскі коні ніби того й чекали. Тільки курява здійнялася за ними.

**

Ось і околиця міста Полтави. Ось вулиця Загородня 20. Там дерев'яний одноповерховий будинок потопає в саду. Від вулиці три груші... (З них вже осипається цвіт). А далі яблуні й вишні.

Подвір'я чисте й просторе. Біля воза заклопотано порається Василь Павлович. А біля хати його вірна дружина Ольга-Ольгуня садить чорнобривці і, як завжди, щось наспівує. Вона мала надзвичайний голос.

— Це мій соловейко, — так завжди з гордістю казав Василь Павлович.

А матері допомагає й щебече донечка красуня Мар'яна.

— Тепер у нас буде гарно, матусю, як у раю.

— Та знаю... Бо скоро прибуде до нас Іван Скрипник. Тому й радієш. Вийдеш за нього заміж?

У цей час вихорем залітають хлопці зі степу.

— Гей, Федоре й ти Симоне, дбайте про коней, бережіть їх, так зустрів їх батько.

— Коні теж люблять ласку. У козаків був кінь — найвірніший товариш. Та й ці коні то все мое добро, що я вартий без них, — і батько гладить розчісue шовкову гриву буланого.

А потім ласкаво подивився на Симона.

— Підіди до мене. Ти знаєш — сьогодні 10

травня. А в році 1879 в цей день народився ти, — і поцілував сина щиро й міцно.

— Хочу, щоб ти ніколи не підвів рід Петлюри. Бо всі з нашого роду, з того часу, що я знаю з переказів, були чесні, дружні, ніколи не було зрадників серед нас.

І тоді підійшла мати Ольга, що з роду Марченка, зі славного села Кобеляки.

— Слухай, сину, батька. Щоб рід наш козацький не перевівся. Благословляю тебе на все добре.

— Ти не все знаєш, сину, за давнє минуле роду нашого, а твій дід Павло, що привіз мене з Павлограду (Степової Пристані) працював там як знавець конярства на кінському заводі. Він знав як доглядати й тренувати коней. І ось він приїхав до Полтави, коли я ще був малим. А тепер я звичайний полтавець візник. Маю фаетон, маю добрих коней. Зустрічаю різних людей, маю багато знайомих, допомагаю всім чим можу. Усі в моїй сім'ї письменні, хоч це мені нелегко прийшло. А рідною мовою писати я вас сам навчив. А про минуле наших прадідів я розповім...

І зайшли всі до хати. За великим столом лежав старий притертій вичитаний „Кобзар“, на стіні у рямцях з вишитим рушником зажурене гнівне обличчя Шевченка (то малював сам Федір, бо мав хист до цього). На стіні висіла скрипка. Бо вже тоді за порадою матері малий Симон вчився грати.

Батько, схиливши голову на руку, оповідає — повагом і виразно.

„Знаєте, за наказом цариці Катерини Другої, „вражої баби“, царські посіпаки в червні 1775 року ліквідували-знищили гніздо наших орлів — Січ Запорізьку. Тоді отаманом Платнирівського куреня був наш предок Остап Петлюра — завзятий непосидючий козарлюга, і не любив москалів. Надто того князя Потьомкіна, що ухитрився бути товаришем на Січі. А коли Петро Кальниш на підступнє запрошення московського начальства почав збиратися йти на нараду, Остап відмовляв, радив битися до загину. Знав — то була пастка. Та довірливий кошовий зодягнувся, як на свято, при всій ясній зброй, забрав писаря й усіх курінних отаманів. І наказав Остапові їхати теж.

А коли козацькі старшини приїхали, щойно прибули, москалі цілим полком обстутили їх і наказали здати зброю. І всі, крім Остапа, знаючи, що немає выходу — здали. Коли ж сам полковник підійшов до Остапа й простяг руку за зброєю, то той блискавично вихопив свою шаблю й так рубнув по руці, що та геть відлетіла, а потім одного, що підскочив, збив конем, третього застрелив із пістоля й кинувся в гай. Москалі ледве оговталися

від такого вчинку... А Остапові видко допоміг сам Бог — не знайшли ніде вороги. Чи може козаки-рибалки врятували...

І був у нього брат. Той був дяком на Січі. Вчив молодих козаків-джур в січовій школі грамоти. А його звали Симон. Він, коли москалі вривалися до Січі, зі своїми школярами плавнями втік. А пізніше з'явився в Самарському монастирі (там, де тепер Новомосковське). А згодом там з'явився і непоборний Остап. Звідтіль, із лісу Самарського він допомагав Семенові Гаркуші розбивати суворовські каральні загони.

А знаєте хто такий славний Гаркуша? Це те, що Залізняк на Правобережжі? Тільки той воював з поляками, а гайдамаки Гаркуші — з москалями.

А знаєте щось про Запорізький Собор, збудований Погрібняком у Новомосковському? То всі ті ікони, все розмалювання зробив син Остапа-Омель. Бачите, не переводився рід. Але ставало щораз скрутніше. Тому, коли в Павлограді було засновано кінський завод, то вже син Омеля пішов доглядати коні. Ось і Павло, твій дід, там виріс. Та одного разу чимсь не догодив начальству й вирішив все те покинути. Він закупив двоє коней і поїхав степом на північ, аж сюди до Полтави, де Шведські могили. Став міщанином Полтави. Я тоді був юнаком. А батько став візником. А від нього і я перейняв усе. Він одного разу сказав мені:

— Та не все гаразд, сину. Пам'ятай хто ти, звідки, не хили голови ні перед ким. Коли треба вдавай, що байдужий. Але ти козацького роду-Остапового. Не забудь ніколи, ніколи... Хай минута століття — ми ніколи не можемо забути зневаги, яку завдала нам Москва. То наш найлютіший ворог.

І Батько замовк. Симон вхопив руку батька і ніби прикипів.

— Присягаю вам, тату...

**

Хутко мчали юнацькі роки.

Симон початкову освіту здобув із найкращими оцінками в Полтавській духовній бурсі. А з 16 років продовжує свою освіту в духовній семінарії рідного міста — прагне бути священиком.

У той час брат Федір закінчує агрономічну школу й стає повітовим агрономом в Кобеляках. Він багато роз'їжджає по селях, звертає увагу начальства на скарги селян, роздає українську літературу, багато малює.

Симон, знаючи таку діяльність брата, пише:

„Мій дорогий брате Федоре. Я дуже радий, що не зважаєш на ворогів справедливості, допомагаєш своєму народові. Бережи це.“

Тоді Симон вступає до української семінарської громади, а пізніше — очолює її. І семінаристи національно усвідомлюються: поширювали різну українську революційну літературу, писали й друкували листівки. А серед них у першій лаві — Си-

ПРИВІТАННЯ

Філія ОДУМ-у в Чікаго вітає з одруженням Володимира Коновалса, активного члена філії, з Лідою Михайлук одумівкою з Клівеляндом та бажає їм щастя, здоров'я та всього найкращого у їх подружньому житті. Весілля відбулося в кінці серпня в Клівелянді, а житимуть після одруження в околиці Чікаго.

З найкращими побажаннями
Філія ОДУМ-у в Чікаго

мон. Тоді він вже добре грав на скрипці.

Батько Симона любив щорічно відзначати шевченківські дні. І ось тоді до Симона приходять вірні товарищи. За столом великий кольоровий портрет Шевченка, намальований Федором, доповідь виголосив товариш Симона — Прокіп Понятенко, грав на скрипці Симон. Він найбільше любив:

Встає хмара з-за Лиману,

А другая з поля.

Зажурилась Україна —

Така її доля.

За сміливу діяльність семінаристи дуже любили Симона. Але за це ненавиділи вороги, особливо адміністрація семінарії. За це тяжко поплатився юнак.

Коли прибув до Полтави у 1901 році славний композитор Микола Лисенко, то Симон, як скрипач і диригент хору запросив його до семінарії прослухати кантувати „Б'ють пороги“.

І щож? Лише за це його закликає до себе ректор — архиєрей чорносотенець Іларіон. Він дуже вихваляє здібності молодого Петлюри, умовляє покинути блуди, визнати провину — відректися українства.

— Я не можу цього зробити, — сказав Симон.

— Мій шлях — шлях справедливості й доброти. Цього вчить і євангелія. А я ж буду священиком.

— Архиєрей скіпів:

— Ліпше покайся. Пожалій себе й свого батька. Я не стерплю мазепинців-зрадників.

— Ні. Ніколи. Чому мені каятись? Мазепа не зрадник. Він був гетьманом України.

— А... так. Хочеш мати вовчий білет. Не бути тобі більше тут.

І так Симон Петлюра не закінчив останнього року семінарії.

**

Що було робити? Вже тоді Симон був, як і його брат, членом Революційної Української Партиї (РУП), тоді прочитав брошуру Михайла Міхновського „Самостійна Україна“, розповсюджував самостійницьку літературу. Але треба було заробляти й на хліб, допомагати рідним. Симон сам вчиться, щоб здати екстерном іспити, дає приватні лекції заможнішим дітям. Скрізь його радо вітають, переймають його погляди.

Ось жив у Полтаві багатий зрусифікований купець Павло Виноградов. За час його праці з дітьми він навчив їх української мови, зробив їх активними в українській громаді. А старший син Петро так захопився боротьбою за самостійність України, що у Визвольні змагання став сотником-героєм у Коші Слобожанських гайдамаків. Виноградови зустрічали Симона мов когось із своєї сім'ї.

Але єдинонеділимці-чорносотенці стали ще більше стежити за діяльністю Симона та його друзів.

Особливо це стало відчутним, коли весною 1902 року був заарештований брат Симона — Федір, а в Полтавській Семінарії стали заворушення. Семінаристи намагалися до навчальної програми ввести українознавство. Тоді десять юнаків було звільнено зі школи.

Симон щодня сподівався арешту. Тому, щоб затерти сліди, із своїм побратимом Понятенком рішили іхати на Кубань.

—Там нашадки славних запорожців — чорноморці не дадуть загинути. Там допоможуть нам перетривати лиху годину, — сказав Симон.

Тоді йому йшов двадцять третій рік...

22 серпня 1986 р.

ПРИМІТКИ:

У червні 1950 року мені довелося побувати у вишневому квітучому містечку півдня Онтаріо — Грімсбі. Тут я мав щастя зустріти брата Симона Петлюри — полковника Української Народної Армії — Олександра. Тут же зустрів його дружину Ірину (з роду Витвицька) і малого їхнього сина Володимира (народжений 3 березня 1942 року в Рівному на Волині. (Тепер Володимир уже інженер). Я довго говорив з братом Симона — спокійним, лагідним і надзвичайно розважливим. Я зробив собі записи. Та Олександр не жив довго. Уже 14 березня 1951 року відішов у вічність.

Старший брат Симона агроном Федір нагло помер ще до революції, в 1908 році, в Кобеляках.

Батько Симона — Василь Павлович помер у 1910 році, проживши лише 69 років.

Мати Симона, Ольга, була заарештована й замучена більшовиками у в'язниці в Полтаві 11 квітня 1919 року.

Дружиною Симона була Ольга Білинська, вчителька з Прилук. У них була лише одна дочка Леся.

У Полтаві жило дві сестри-красуні Симона — Марина й Федосія. Але мешканці бачили їх лише до літа 1938 року. Однієї ночі вони зникли. Свідки кажуть, що їх було заарештовано й розстріляно.

**

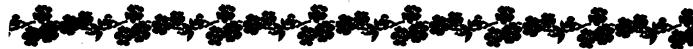
Московська більшовицька пропаганда неймовірно жахлива. (Такої світ ще не знав). Це суцільна брехня. Тільки за допомогою неї трималася і тримається червона Москва.

У роки революції, щоб обдурити людей, більшовики прагнули якнайбільше очорнити перший революційний уряд — Центральну Раду. Вони скрізь ширили гасло: „Геть уряд поміщиків Винниченка й Петлюри“. Звичай-

но, ці два діячі, як і інші члени Ради, були найбідніші й захищали інтереси пригнічених.

Тому я вирішив показати дійсне становище сім'ї Петлюри. А справжні комуністи, починаючи з Карла Маркса і Фридриха Енгельса, були великі багатії. І Ленін (син інспектора народних шкіл за царя), і граф Дзержинський, поміщик Плеханов, банків злодії Сталін і Кіров, власник деревообробної фабрики Молотов — цей дійсно військовий злочинець, і Каганович власник шкіряних фабрик, і Хатаєвич — організатор голоду в Україні, проявили неймовірну жорстокість.

Під час січневого повстання 1918 року в Києві Симон Петлюра проявив надзвичайну людяність до ворога. Захопивши Арсенал, він заборонив розстрілювати полонених, серед яких було багато євреїв, особливо таких, як чекістка Євгенія Бош, Яків Гамарник, Мендель Хатаєвич та інші. Пізніше віддячились тим, що руками Шварцбрата (агента Москви) вчинили замах на нашого найбільшого вождя — забили 25 травня 1926 року в Парижі.

O.Ш.

ТАБОРИ НА ОСЕЛІ „КИЇВ“

У суботу, 26-го липня ц.р. на одумівській оселі „Київ“ відбулося закінчення літнього сезону таборування молоді.

Протягом чотирьох тижнів на цій оселі відбувалися одумівські молодечі табори — виховні й відпочинкові. В останніх двох тижнях відбувалися річночасно два табори: відпочинково-виховний і кобзарський, комендантом яких був Микола Фурсик.

У суботу в год. 11:30 в головній вітальні оселі зібралися таборовики обох таборів показати вислід їхньої двотижневої праці своїм батькам і гостям. Програма складалася з десяти точок, з яких сім виконували таборовики під акомпаньемент бандуристів, які протягом двох тижнів уперто працювали над осягненням і вдосконаленням знання гри на бандурі — кожного дня принаймні чотири години навчання, — й самостійних вправ. Іхні виступи перепліталися з точками, які виконували інструктори: Ірина Китаста та інж. Петро Гурський, він же керівник кобзарського табору.

Порівнюючи початки й кінцеві виступи, прямо не вірилося, що за такий короткий час можна осягнути так багато. В розмові з інж. П. Гурським виявилося, що за ці два тижні особа може осягнути багато більше ніж за цілий рік праці вдома, маючи лише одну лекцію в тиждень. Прослухавши програму легко в цьому переконатися.

Ціла програма віддзеркалювала процес навчання.

Праця і небуденна вмілість керівника курсу інж. П. Гурського й інструктора Ірини Китастої та І. Праска увінчалися надзвичайним успіхом.

Юрій НОВИЦЬКИЙ

„ВЕСНЯНКА“ МАЄ НАДІЮ

Мій добрій приятель та один з кращих танцюристів нашої „Веснянки“ Віктор Чміленко купив нову хату. Подія — звичайно-буденна, але ж... І одного дня оце недавно Віктор попросив мене допомогти йому перевезтися від батьків, де він з дружиною Лідією мешкав два роки, до власної хати.

Самозрозуміло, допомагав йому й Ліди батько п. Уманець. З п. Уманцем ми добре знайомі. Він же один з перших організаторів і керівників танцювальної групи „Веснянка“, до котрої я належу вже чимало років.

Уміжчасі ми завели розмову.

— Ось уже два роки минуло, як моя донька Лідія одружилася з Віктором, — сказав мій співрозмовник.

У теперішній „модерний“ час можна б подумати: два роки витримав з жінкою... Але Віктор не з тих; у таких справах він „старомодний“. Пока до конати акт супружжя, він добре й всебічно перевірив, чи Ліда у всіх відношеннях відповідає йому, а він їй; чи їхні характери дозволяють помандрувати одним шляхом їм Богом призначеної певного періоду життя. Якщо до того додати їхню добро-душно-симпатичну вдачу, то я вірю, що вони спробують дотягнути своє співдружнє життя й до 100 років. А тоді побачимо.

Так, Віктор забрав його доньку тим чином зменшилась родина Уманців. А Ліда забрала Віктора, чим поменшила не тільки сім'ю Чміленків, але й танцювальну родину під назвою „Веснянка“ і керівництвом М. Балдецького.

Новородинні обов'язки: молода дружина, розбудова власного гнізда, звичайно, приневолили Віктора залишити „Веснянку“. Всі ми, танцюристи, відчули його неприсутність; помітили напевно, цю прогалину й глядачі під час наших концертових виступів.

Та маймо надію, що за деякий час „Веснянка“ поповниться, молодими танцюристами з нової родини Чміленків.

ПОПРАВКА

В червневому числі журнала на ст. 8 напис під нижчою фотографією мав бути:

„Співочий ансамбль юного ОДУМ-у Чікаго: Зліва: Євгенія Косогор керівник та акомпаніятор, Христя Косогор, Надя Дудич, Ірина Бузина, Галія Косогор, Валя Дудич та Янка Женчух.“

Leo Sokolowski

ЛЕВКО СОКОЛОВСЬКИЙ

запрошує Вас оглянути нові моделі автомобілів марки GENERAL MOTORS у фірмі OLD MILL PONTIAC — BUICK. Маючи великий досвід в автомобільних справах, він допоможе Вам купити або взяти на винайм нове чи вживане авто, по добрій ціні. Тел. 766-2443.

OLD MILL

PONTIAC-BUICK

OLD MILL PONTIAC-BUICK LIMITED

2500 BLOOR ST. W., TORONTO 766-2443

T. МАТВІЄНКО

ЗОЛОТА ГОДИНА

Годину золоту — щоб настрій добрий був
На цілий Божий день, стояв, не похитнувся —
Хотів я вчора мати. І задум точно збувся:
Сьогодні у гаю на сонечку пробув.

Горілиць простягнувсь, енергію здобув
Од променів ясних; до неба усміхнувся;
Аж задрімав на мить, коли — і сам не зчуває,
І вже на довгий час утому тіла збув.

У затишку, на дні, пашить теплом долина,
Лишайним зеленцем рябіє жовта глина,
Помішана з піском ще з давніх темних літ.

Яскравляться гурти важких дерев на схилі,
Над ними голубінь спускається в без силі
На збріжне тло верхів і шум розкішних віт.

1986

Михайло ГАВА

„КОЗУБ“ У ТОРОНТО — НАПЕРЕДОДНІ „ТРИДЦЯТИЛІТТЯ“

Розвиток і успіхи в культурній праці любої організації чи товариства залежить не лише від активності її членів, а в більшості від ініціативи людини котра очолює управу.

Яскравим прикладом може бути період головування в Козубі оперового співака Михайла Голинського де ним організовано більше сотні ріжних і цікавих вечорів, а опісля десятирічне головування піяністки Іраїди Черняк яка була промотором активізації культурно-мистецької праці в Козубі.

Мабуть подібні результати матиме в Козубі нововибраний голова художник Андрій Бабич спрямовуючи всю свою увагу і енергію на відмічення весни „тридцятиріччя“, а в парі, друку ювілейної книжки „Альманах Козуба“.

Роками займаючи в товаристві ряд відповідальних позицій (касир, заступник голови) він зумів піznати ряд різних „козубівських проблем“ і виробив власний погляд як їх практично розв'язувати.

Зараз на першому пляні нього стоїть підготовка до ювілейного відмічення в місяці грудні, осінню цього року.

Проблема складна бо кожного року помічається брак зацівлення в конфесійних питаннях, шкільніцтві, молодечих організаціях, товариствах, літературному об'єднанню „Слово“, а також і „Козубі“ де присутність п'ятдесят чи сімдесят осіб увахується успішним вечером.

Багатьох це турбує і вимагатиме глибшої аналізи для позитивного оздоровлення і зацівлення.

Мабуть із цього приводу будуть спроби розгляду у формі окремих статей які можливо зрушать летаргійність що чимраз глибше запускає коріння у життя української громади не лише міста Торонта, а мабуть і других міст українського поселення в Канаді.

Питання друку ювілейної книжки про тридцятирічну працю в Козубі теж має плюси і мінуси: Більше як три сотні культурних вечорів вимагають багато уваги у розгляді архівної хроніки, статтей, листів, подяк, фот, документів і конкретного рішення, що корисно а що не корисно (і шкідливо для української громади) друкувати.

Приємно відмітити, що в збірнику буде гарним словом відмічено пам'ять померших членів разом з короткою енциклопедичною згадкою не членів що свого часу віддано працювали для української громади міста Торонта.

Для цих статей, споминів чи згадок досі впливали цікаві матеріали від Карпа Микитчука, Бориса Дніпрового, Йосифа Гошуляка, Ярослава Заварихіна, Григорія Шведченка, Ліди Головко, Раїси Садової, Ростислава Василенка і ряду інших, що з пошаною висловлюються про мистців і куль-

турних діячів яких вже на жаль нема між нами.

Залучений ілюстративний матеріал, зробить збірник своєрідним культурним альбомом який вказуватиме ділянки мистців котрі активізували себе в культурному товаристві Козуб та поза Козубом по приїзді з Європи по закінченні Другої світової війни.

Безумовно, що все це вимагатиме солідного редакційного перегляду фахових людей що матимуть рішальне слово про зміст, мову, правопис чи ілюстративний матеріал у формі фот чи інших друків.

Хоч ювілейний рік завантажив працею не лише голову а й інших членів управи все таки у зимовому сезоні вдалося організувати і відбути чотири вечори які своєю тематикою зацікали українську публіку.

Першим із них авторський вечір письменниці Ліди Палій який відбувся у місяці березні цього року. Основою вечора була її нова збірка туристичних репортажів, а частково власних роздумувань під назвою „Світла на волі“.

Доповідочка член об'єднання письменників „Слово“. Досі із цієї організації виступали в Козубі: Яр. Славутич, О. Гай-Головко, В. Ворскло, Л. Мурович, Г. Черінь, М. Тарнавська, Д. Нитченко, Л. Коваленко, О. Черненко-Рудницька, С. Зозуля М. Гарасевич.

У кожного із авторів є не тільки власний стиль і тематика прозового чи поетичного змісту, а також власна інтерпретація яка робить вечір відмінним від попередніх авторських виступів.

Ліда Палій мабуть одинока із українських письменниць жінок, що часто подорожує і насичена філософським роздумом про бачене у призмі власних кольорів та переживань.

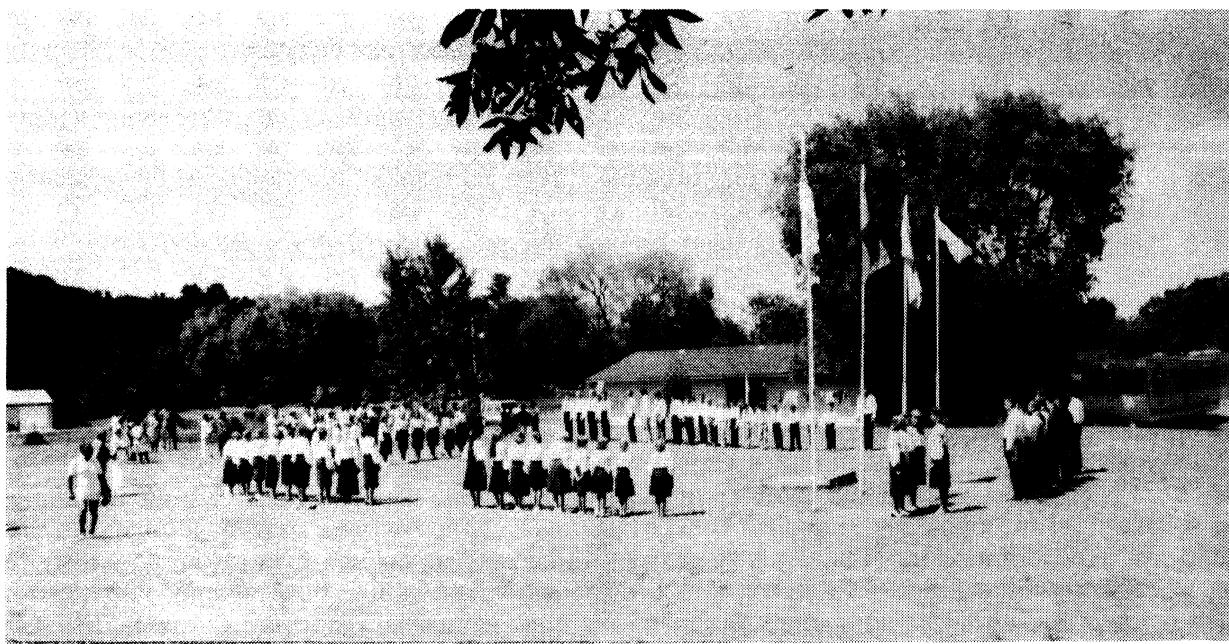
Мимо довшого вступного слова голови Андрія Бабича, авторський вечір на жаль був надто коротким.

Читала авторка із нововиданої прозової збірки, а також із поезій друкованих вже раніше. Тематика про побут у різних країнах завжди зацікавлює слухача і добре було б щоб у читанні крім автора читали також адепти художнього слова та вечір був ілюстрований фотодіяпозитивами.

Ілюстративного матеріалу мабуть багато у авторки, але на жаль не використані у збірці „Світла на воді“, а також на авторському вечорі.

Другим з черги — доповідь Вікентія Літвінова під назвою „Виховання дошкільника“. Проблеми збереження української мови нашої молоді народженої поза межами України турбує в першу чергу учителів що часто за малу винагороду ведуть педагогічну працю в рідних школах і курсах українознавства.

Збереження рідної мови хоч не хоч невідлучно

Збірка на 6-ім кобзарськім таборі ОДУМ-у.

Оселя „Україна“, літо 1986 р.

пов'язане з вихованням дошкільників з яких пізніше оформлються початкові класи рідної школи.

Цією темою не тільки турбується доповідач (ко-лишній педагог у системі навчання в Україні) Вікентій Літвінов, а також ряд культурно-виховних парацівників з добрими статтями до української преси:

Т. Горохович, „Як і звідки діти черпають духовість свого народу“ („Промінь“ ч. 7-8, 1986р.) і „Чи ми робимо все можливе щоб українська мова не вимиralа?.. („Промінь“ ч. 2, 1986), У. Пелех „Допомога українській родині“ („Промінь“ ч. 6-7 1986) і турбуючу замітку Ю. Джуравця „Допоможіть утриматись українській мові“ („Новий шлях“ 3)ІІІ. 1986).

Все це підтверджує, що така тема дуже на місці й обговоривши її слід зробити конкретні висновки — а що даліше? Доповідь добра, слухачів хоч не багато також добре, але турбує чому на вечорі було так мало вчителів і тих, що так дуже турбується збереженням рідної мови і нашої молоді?

Третій вечір присвячений історичній поемі Тараса Шевченка „Гайдамаки“ з ілюстративним оформленням художника Григорія Гурієвича Сластьона.

Поема розділена на сценічні картини котрі синхронізовано із тридцятьма картинами художника.

Щоб створити логічне пов'язання картин і художнім читанням, учитель Михайло Васильович Гава дав коротку доповідь про обставини в Україні напередодні 1768 року і причини які довели до Гайдамачини.

З художнім читанням до картинних фрагментів виступили: Надія Куца, Мирослава Колесар, Олесь Сторчак, Роман Гурко, Тарас Ліщина, Іван Набережний і Богдан Стрижовець.

З відчіністю слід сказати, що до художнього читання підібрано молодь що недавно прибула з України, народжена в Польщі і тих, що вже народжені в Канаді.

З малими недотягненнями в дикції і деяких наголосах читання було добре і дало картину всенародного гніву до політики езуїтів і жидівських адміністраторів на правобережній Україні.

Останнім вечером на закінчення весняного сезону доповідь Михайла Васильовича Гави — „Пам'ятки з Риму і Ватикан зблизька“.

Доповідач при помочі кольорових діяпозитів старався дати уяву про раннє дохристиянське мистецтво в Римі і архітектурно-художній розквіт у перших початках християнства.

Другою частиною проілюстровано художнє багатство церкви св. Петра і Ватикану з працями Тіціана, Берніні, Міхеланджело та ряду інших мистецтв яких твори стало зберігаються в музеях і галереях Ватикану.

Кінцевим доповненням доповіді були фрагменти про українське життя в університеті св. Клементія і не зовсім радісні ситуації вже суто політичного характеру які нелегко українцям поборювати.

Тема була поштовхом до ряду доповнень, заміток і дискусій які в однаковій мірі мають відношення до українців католиків, православних і протестантів.

Вечори відбувалися в Українській Мистецькій Фундації і в залі Української Православної Громади св. Володимира.

На закінчення проголошено головою Козуба, що початок дальшої культурної праці пічнеться осінню при кінці жовтня правдоподібно темою „Канадський гуморист Степан Лекок“. Доповідач — Мирослав Дяковський.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Дорогий Редакторе, що сталося з монреальцями?

Колись, давно за добрих часів, ОДУМ з Монреалю, коли мав менше докторів, інженерів, полковників та більш людей, був одною з найактивніших філій в Канаді. А тепер, коли має більше думачих людей, діяльність ОДУМ-у в Монреалі занепала. На одній зустрічі ОДУМ-у нас інформували, що там немає ні Юного ОДУМ-у, ні ОДУМ-у, ні ТОП-у. А оце в квітневому числі за цей рік „Молодої України“ довідалися про причину їх недіяльності. В дописі Андрія Сторожа видно, що всі колишні голови філії ОДУМ-у увійшли в управу парафії, а за діяльність молоді, до якої вони належали й очолювали, охололи, забули. Невже не найшлося й одного з них, що боліє за дальнє існування ОДУМ-у в Монреалі? Чи може в них там немає дітей, самі „бечелери“ неодружені, самітні колишні одумівці? Чи не можна б половину колишніх одумівців та голів філії делегувати до управи парафії, а частину з них приділити зацікавленню ОДУМ-ом, Юним ОДУМ-ом та Товариством Одумівських Приятелів? Ми ж часто кажемо — молодь наше майбутнє? Праця молоді й існування ОДУМ-у в Монреалі є також важливою діяльністю, й її не треба занедбувати.

Помістіть редакторе цей мій лист на сторінках нашого журнала.

Ол. Сергіенко — Топівець з США
25 липня, 1986 р.

Шановна редакціє!

Журнал „Молода Україна“ є дуже цікавий і корисний нам на чужині.

Бажаю редакції та співробітникам успіхів у не-втомній праці.

З пошаною до Вас,

Марія Юрченко
Лондон, Онтаріо

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО БОРИСА ХАРЧЕНКА

Дорогий Борисе!

В журналі „Молода Україна“, ч. 352 за лютий цього року, прочитав я твою доповідь, яку ти виголосив на Зустрічі ОДУМ-у 31 серпня минулого року, на одумівській оселі „Україна“. Зміст доповіді мені подобався. Думки твої спрямовані в недавне минуле, вказують як ти розумів ОДУМ тоді, коли ти був малолітнім юнаком і сучасне твоє розуміння значення ОДУМ-у та почуття обов'язку працювати в цій організації з наймолодшими її членами.

Не всі відважуються так широко, як ти, писати про своє розуміння ОДУМ-у, колись і тепер, коли ти

став студентом і виховником наймолодших юнаків одумівської організації.

Прочитавши твою доповідь, я довго дивився на твою фотознімку, що поміщена в тому ж числі журналу. Я гадаю, що коли б ми зустрілись то я б тебе не пізнав. А колись ми були знайомі і під час зустрічів розмовляли. Так, то було давно. Останній раз, мабуть років десять тому, наша розмова була перед будинком катедральної громади св. Володимира в Торонто під час каравану, де був тоді павільйон „Полтава“. Привітавшись я запитав тебе чи ти сам прибув до павільйону, а ти відповів що з мамою. А де ж твоя мама? — я запитавсь, а ти відповів: там у залі з політичними в'язнями коло стола.

У залі, де був улаштований павільйон „Полтава“, було багато людей, більшістю не українці. Твоя мама стояла біля стола на якому були розложені книжки і розставлені портрети науковців, письменників і поетів та інших наших патріотів, що комуністи вивезли їх з України на Сибір у каторжні табори. Твоя мама, як завжди, усміхнена, англійською мовою вияснювала чужомовним глядачам кого зображають ті портрети та інформувала їх про зміст книжок, що політв'язні написали.

З того часу ми не мали нагоди зустрічатись і розмовляти.

Я певний того, що нині ти Борисе, своєю освітою і набутим знанням знаєш дуже добре хто ті політв'язні, за що вони позбавлені волі — заслані на Сибір на досмертне каторжне життя.

Думав я також і про те, що ти заслуговуєш на відзначення. Виявилося, що мое бажання було майже однакове з редакційною колегією „Молодої України“ У квітневому виданні журналу, число 354, у списку нагороджених молодих журналістів — співробітників редакції: Віри Харченко, Оксани Родак, Ігоря Лисика, Соні Лютаревич, Тані Денесюк, бачу й твоє прізвище з нагородою за твою доповідь.

Поздоровляю тебе, дорогий Борисе, і твоїх друзів. Всім вам бажаю найкращих успіхів у ваших студіях спроб та найкращих успіхів у продовжуванні української журналістичної науки і співпраці з редакцією вашого хвального журналу „Молода Україна“. Вашим дорогим батькам пересилаю величання і вислови великої пошани.

Іван Дубилко

S N I H HEATING & COOLING

ВОЛОДИМИР СНІГ
Власник

11 Marmora St.
LONDON, ONT. N5Z 1Z4

Telephone
(519) 432-1983

**НА ПРЕСОВИЙ ФОНД
«МОЛОДОЇ УКРАЇНИ»
ЖЕРТВУВАЛИ:**

З похорону бл. п. Степана Строчука Торонто, Онт. передала Люба Харченко	\$150.00
З поминального обіду в 40 день бл. п., Степана Строчука передала Люба Харченко	\$143.00
Від Ювілейного комітету 1000-ліття Хрищення України передав пн. Михайлівський, Торонто, Онт.	\$150.00
Ярослав і Оксана Соколик Торонто, Онт.	\$100.00
Юрій і Олена Лисик, Ошава Онт.	\$50.00
Ф. Федоренко, Трой. Міч. США	\$35.00
На нев'януний вінок бл.п. Леоніда В. Токар — складають батьки, Ніягара Фалс, Онт.	
П. Сарнавський, Монреал, Кв.	\$25.00
У 2-гу річницю смерті сина Євгена А. Сумика, складають на нев'януний вінок Юліян і Людмила Сумик Торонто, Онт	
А. Юріняк, Сан Дієго, Кал., США	\$20.00
Василь і Людмила Неліна, Торонто, Онт.	\$20.00
Павло Остапович, Торонто, Онт.	\$20.00
Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Павла Сіренка складають Юрій і Олена Лисик, Ошава, Онт.	\$20.00
Василь Косогор, Чікаго, Ілл. США	\$20.00
Т. Матвієнко, Скарборо, Онт.	\$10.00
М. Ющенко, Лондон, Онт.	\$10.00
О. Кошарна-Семенюк, Лондон, Онт.	\$10.00
Колос, Торонто, Онт.	\$10.00
В. Коновал, Чікаго, Ілл.	\$10.00
М. Нечай, Ньюарк. Н.Дж. США	\$10.00
В пам'ять своїх батьків Андрія і Марфи Сеник, складає Катерина Сірко, Ошава, Онт.	\$10.00

Білик, Чікаго, Ілл. США	\$10.00
А. Антоненко, Філадельфія, Пен., США	\$7.00
В. Ходаченко, Торонто, Онт.	\$5.00
С. Тимофій, Торонто, Онт.	\$5.00
Г. Равриш, Торонто, Онт.	\$5.00
А. Ліщина, Торонто, Онт.	\$5.00
Г. Науменко, Говел, Н.Дж. США	\$5.00
М. Таран, Нокс, Інд. США	\$5.00
Д. Кірев, Гошен, Інд. США	\$5.00
Н. Кузьменко, Лондон, Онт.	\$5.00
М. Іщенко, Садбурі, Онт.	\$5.00
I. Віничук, Лондон, Онт.	\$5.00
А. Озимчак, Вайнленд, Онт.	\$5.00
А. Сосна, Ошава, Онт.	\$5.00
А. Коваленко, Парма, Огайо, США	\$5.00
М. Будко, Гленвю, Ілл., США	\$3.00
На нерухомий фонд започаткований Ф. Бойком Ярослав і Тетяна Романишини, Вестон, Онт.	\$250.00
Михайло Шульга, Вайтгауз Н.Дж. США	\$25.00
Жертводавцям і прихильникам «Молодої України» щира подяка. Редакція і адм. «М.У.»	
3 ЖИТТЯ ОДУМ-У В МІННЕСОТИ	
ГРАТУЛЮЄМО СОНЮ ЛЮТАРЕВИЧ з закінченням коледжу та одержанням диплому з економії та російських наук. Тепер вона є в пошуках праці і чуємо, що може залишитися в околицях Міннеаполісу.	
Разом також гратулюємо Соню з одержанням премії 80 дол. за допис „Мої враження з Гарварду“ який був надрукований в „Молодій Україні“	
НА СВЯТКУВАННЯ 100-ліття „Свободи“ до Нью-Йорку іздили Соня Ліса, Христя Танасійчук і Віра Танасійчук. Повернулися з дуже цікавими враженнями.	
ДАРІЯ і МАР'ЯНА ЕДГАРИ успішно перейшли другий рік табору виховників і здали іспити на Виховників Юного ОДУМу. Гратулюємо цих відважних дівчат і бажаємо їм дальших успіхів.	

**

2-го липня відбувся „шовер“ для ЕЛІ ВОВК-ПІДДУБНОЇ. Взяло участь багато наших членів. З приємністю довідалися, що ЕЛЯ очікує близнят! Було багато охання і ахання і поздоровлень. І від редакції „Інформатора“ бажаємо всього найкращого і поздоровляємо Елю і Петра з подвійною радістю.

**

ІВАН БУГАЄНКО щасливо перейшов операцію. Також ОКСАНА КОЛЕСNІЧЕНКО щасливо виздоровіла з недавньою хвороби. Бажаємо їм не хворіти а триматися міцно на багато, багато років.

**

ГРАТУЛЮЄМО градуантів Школи Українознавства при парафії Св. Михаїла: Олю Яр, Дарію Едгар, Мар'яну Едгар, Марію Пасічник і Івана Конопліва. Бажаємо їм успіхів у дальших студіях та добрих споминів про школу та вчителів, які дали їм перші знання про їхній національний корінь та країну їхнього походження.

**

ОЛЕНКА АМБРОЗЯК (колишня Голова філії ОДУМу Міннесоти) та ПЕТРО ЦАРЕГРАДСЬКИЙ одружилися 3-го серпня ц.р. Ще раз бажаємо багато щастя і любові в подружнім житті.

**

Від родин Гайових і Татарків ми одержали наступного листа: „Нашим друзям ТОПівцям, ОДУМівцям і всім людям доброї волі, які своєю присутністю на Похвальній Відправі ушанували відхід у вічність нашої Дорогої Матері, Бабусі і Прабабусі — Тетяни Артемівної Гаєвич-Гайової, як також всім, що з того приводу переслали нам свої співчуття, цим висловлюємо нашу щиру подяку, а в пам'ять нашої Матері пересилаємо 25.00 доларів на розбудову „Інформатора“

Редакція „Інформатора“ прилучається зі співчуттям для родин Гайових і Татарків та дякує за пожертву.

Ціна 1.50 дол.
в США і Канаді

M O L O D A U K R A I N A

If not delivered please return to:

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

N. - J. SPIVAK LTD.

1158 Wonderland Road
LONDON, ONTARIO
N6L 1A6
(PRE-MIX CONCRETE)

ОСЕЛЯ

ОДУМ-У

Оселя розташована на окраїні м. Лондону, Онт., Канада. На оселі відбуваються Курси Виховників ОДУМ-у, Відпочинково-Виховні Табори Ю-ОДУМ-у, Спортивні Табори ОДУМ-у, Кобзарські Табори ОДУМ-у, одумівські зустрічі, з'їзди, конференції, пікніки та різноманітні імпрези. Залі оселі, з модерним кухонним устаткуванням та зі смачними українськими стравами приміщують 800 осіб, включно з новопобудованою залею „Полтава“, і надаються на різні імпрези. На оселі також є модерний будинок для таборування, який приміщує 50 дітей, великий модерний басейн та інші будинки. Оселею керує Рада Директорів. Голова — М. Співак. Зацікавлених прошу писати або телефонувати на повище подану адресу. При нагоді відвідайте оселю, а ми будемо сердечно вітати Вас.

Інформує І. ДАНИЛЬЧЕНКО — заст. голови та орг. референт